

Histor. file 93/17.5.1984

Oulun yliopisto
Historian laitos

Kaivauskertomus
Rovaniemen mlk, Paavalniemi, Oinas
1983

Kirsti Paavola

Rovaniemen mlk, Paavalniemi, Oinas

Peruskartta: 3612 07 Rovaniemi

Koordinaatit:

x = 7376 94 - 7377 04

y = 440 64 - 440 70

z = 76,49 - 78,87

Kiintopiste: KP 172, viiva sähköpylväässä, P = 033; I = 614

z = 79,66

Tilan nimi ja rekisterinumero: Vanha Oinas 3:34

Omistaja: Pentti Paatero

Löydöt:

alanumerot: 1-123

Diat: 8446 - 9053

Oulun yliopiston historian laitoksen varhaisasutustutkimusprojektin yhteydessä on Tornion- ja Kemijoen varsilta paikannettu useita projektin kannalta mielenkiintoisia kohteita. Näistä yksi on Paavalniemi Kemijoen etelärannalla, n. 3 km Rovaniemen kaupungin keskustasta lounaaseen. Nimenomaan Oinaan talon alueelle liittyy kertomuksia - sekä muistiinmerkittyjä että suullista perimätietoa - vanhasta asutuksesta, jopa kappelista. (Jacob Fellman 1830; Hjalmar Appelgren 1882).

Koska Oinaan talon alue on lisäksi rakentamatonta, päätettiin nimenomaan tämä tontti ottaa opetuskaivauksen kohteeksi. Museovirasto myönsi kaivausluvan 17.2.1983.

Kaivaukset rahoitti pääasiallisesti Oulun yliopisto, mutta Rovaniemen kaupunki myönsi lisäksi 8000 mk:n avustuksen. Tutkimusten johtajana toimi FM Kirsti Närhi apunaan HuK Markku Mäki-vohti. Lab. tekn. Karl Sandman huolehti valokuvauksesta, amanuenssi Tuula Auer valvoi kartanpiirtämisen, teki löytödokumentaation ja otti näytteet. Kaivajina ja eri tehtävissä toimi 11 opiskelijaa.

Kaivausalueeseen tutustuttiin alustavasti 24.5., jolloin kasvillisuus ei vielä peittänyt maaperän muotoa ja koeojien tuleva sijainti oli helpommin ratkaistavissa kuin kesällä (diat 8544 - 8547, 8555 - 8556). Kaivausalueen itäpuolelta, J.Hirttiön kynämättömältä pellolta kerättiin muutamia esineitä pellon pinnasta, mm. liitupiipun pesä, pii-iskos (löydöt 121-122, diat 8548 -

8552). Alue tarkastettiin maanomistajan kanssa 28.7.1983.

Tutkimusalue on n. koillis-lounaissuuntainen rakentamaton tontti Paavalniemen maantien ja Kemijoen välissä. Rannassa on jyrkkä tulvatörmä, jonka alapuolella on Kemijoen rakentamisen jälkeen useita metrejä kaventunut laakea rantaniitty. Tontti on suhteellisen tasaista, erilaisia rikkaruohoja kasvavaa vanhaa pihamaata, lukuunottamatta eteläreunaa, jossa pensaikon ja muutamien nuorten lehtipuiden seassa erottaa vielä kuoppia purettujen ulkorakennusten jäänteinä. Viimeinen paikalla sijainnut Oinaan talo (n. 8,5 x 28 m) oli rakennettu viime vuosisadan puolivälissä. Se sijaitsi joensuuntaisesti aivan tulvatörmän rajalla. Tontin muita rakennuksia olivat pihan itäreunalla sijainnut, sittemmin naapuritontille siirretty rakennus (nykyinen Hirttiö), länsireunan tupa ja talli sekä eteläreunan navetta. Oinaan talo purettiin v. 1962. Peruskiviä on edelleen näkyvissä, vaikka purkamisjäljet oli tasoitettu puskutraktorilla. Vanhan Oinaan purettujen rakennusten sijat pystyttiin paikantamaan osittain maastossa, osittain vanhojen valokuvien avulla (diat 8536-8543), joten ne voitiin ottaa huomioon tulkittaessa kaivausten aikana paljastuneita rakennusjäänteitä.

Kaivauksia edeltävällä viikolla Rovaniemen mlk:n kaavoitus- ja mittauslaitos mittasi peruslinjan kaivausalueen eteläreunaan. Linjan pisteille määriteltiin koordinaatit Rovaniemen kaupungin järjestelmässä. Koska neula- ja napakorjaus jäi tekemättä, linja tuli olemaan kompassinmukaisesti itä-länsisuuntainen ja poikkeaa siis n. 8 gon kartastojärjestelmästä. Peruslinjan itäpiste lähtökohtana vedettiin muut kaivauksilla tarvittavat linjat kompassipohjoisen mukaisesti.

Tutkimukset alkoivat 8.8. ja päättyivät varsinaisesti 19.8., mutta jälkitöitä jouduttiin tekemään vielä viikon tauon jälkeen 26.-27.8. ja 1.9. Kiintopisteeksi merkattiin kaivausalueen itäreunan sähköpylvääseen viiva (KP 172, ks. karttaa n:o 3). Merkin absoluuttinen korkeus on 79,66 m/mpy.

Suunniteltujen koeojien kohdalta poistettiin pintaturvetta n. 10 cm paksuna kerroksena kauhakuormaajalla. Kauhakuormaajan irrottamaa maata tarkkailtiin mahdollisten löytöjen toteamiseksi ja maa koottiin kaivausalueen ulkopuolelle keoksi, joka tutkittiin vielä metallinilmaisimella. Metallinilmaisinta käytet-

tiin myös muualla varsinaisten kaivauskohteitten ulkopuolella ja koeojien reunoilla.

Kaivausalueen 1 m leveät koeojat vedettiin pääilmansuuntien mukaan. Lisäksi aukaistiin 24 m²:n ns. tasokaivausalue Oinaan vanhan päärakennuksen eteläpuolelle, 2 x 2 m:n koeruutu läntisen koeojan länsipuolelle, 1/2 m leveä tarkistuskaivanto maassa näkyvän itä-länsisuuntaisen painanteen tutkimiseksi ja 8 m² kaivausalueen eteläreunalle.

Kaikissa tutkimuskohteissa peltomaa poistettiin lapioilla, jonka jälkeen siirryttiin lastatyöskentelyvaiheeseen. Taso- ja kerrosnimitykset ovat pelkästään kaivausteknisiä, eivätkä merkitse todellisia kerroksia ja tasoja. Pintaturvetta lukuunottamatta kaikki poistettu maa seulottiin. Esineistö talletettiin täysin modernia (n. 1950 -) materiaalia lukuunottamatta joko ns. erikoislöytöinä tarkkoine koordinaatti- ja latta-arvoineen sekä ympäristötietoineen tai kaivausruudun ja -kerroksen tarkkuudella ns. massalöytöinä. Koska täytyi saada varmuus, kannattaako alueella suorittaa laajempia kenttäkaivauksia, esiintulleet rakenteet oli monissa tapauksissa tulkintavaikeuksien vuoksi kaivettava pohjaan saakka.

Seuraavassa käsitellään koeojien haarat omina yksikköinä, samoin kaikki edellä luetellut erilliset koeruudut, tasokaivausalue ja ns. tarkistuskaivanto.

1. Pohjoinen koeoja

Koordinaatit: P=035-049; I=598-599

Löydöt: 1-33

Diat: 8638-8667, 8779-8879

Kartat: n:o 5

Erittäin ohuen humuskerroksen alapuolelta paljastui ruskehtava, paikoin likainen, tuhkanharmaa hiesu. Koeojan pohjoispäässä oli linjalla P=n. 048,5-049 kovempaa, myllerrettyä maata, ilmeisesti v. 1962 puretun Oinaan talon alustaa (diat 8640, 8655-8656, 8658). Muualla koeojassa hiilen, noen ja tuhkan värjäämät laikut osoittautuivat erittäin ohuiksi; koeoja oli pääosin liikuttelematonta hiesua.

Ainoa huomattava häiriöalue koeojassa oli linjalla P=n. 043-045. N. 20 cm pinnasta erottui ruskeassa hiesussa punertavaksi palanutta hiekkaa sekä hiiltä ruudun P=044; I=598 luoteisosassa,

mutta syvemmälle kaivettaessa häiriöalue hävisi ja pohjalla oli hiesua (diat 8667, 8779, -8786). Samassa ruudussa näkyi molemmissa profiileissakin häiriöitä. Länsiprofiilin häiriöalueen päällä oli ehyt kerros ns. vanhaa peltomaata, ts. maahan kaivettu muodostelma on vanhempi kuin vanha peltokerros (dia 8789). Sen sijaan itäprofiilissa erottuvassa muodostelmassa vanha pelto-kerros taipui alas muodostelman mukaisesti (dia 8787).

Itäprofiilissa näkyvän häiriöalueen tutkimiseksi koeojaan tehtiin laajennus itään päin linjalle P=043,43-044,63 (diat 8791-8793). Laajennettu alue kaivettiin n. 1 m:n syvyyteen pintaturpeesta lähtien. Laajennuksen itäprofiilissa erottui ruskeassa hiesussa pohjaan saakka ulottuva kuoppa, joka oli täytetty harmaalla, tiilimurskaa ja tiiliä sisältävällä savella, alimmaisena kuopassa oli hyvin ohut hiilen värjäämä kerros. Kuopan yläosassa oli savikerroksen päällä likaantunutta hiesua ja ylimpänä n. 20 cm paksu kerros vaaleanharmaata savihiesua ja ohuita hiilimaajuovia vuorotellen. Itäprofiilissa erottuvan kuopan länsipuolella oli saavutetussa tasossa kaksi palamatonta puuta toisiinsa nähden kohtisuorassa siten, että salvotulta vaikuttava nurkka oli lännessä (diat 8794-8832).

Laajennusta jatkettiin edelleen itään päin siten, että sen itäreuna tuli olemaan n. 179 cm itään linjasta I=599. Välittömästi vaaleanharmaan savihiesukerroksen alta paljastui tiilensekainen savialue suorakaiteenmuotoisena n. koillis-lounaissuuntaisena. Alue näytti jatkuvan kaivausalueen pohjois- ja koillispuolelle ja sen itäreunalla oli rivi palaneita kiviä saavutetussa tasossa (diat 8836-8837). Rakennetta kaivettiin sen länsiosan tasoon, n. 1 m pintaturpeesta alaspäin (diat 8838-8855). Saavutetussa tasossa havaittiin, että jo aikaisemmin näkyneet ristikkäiset puut olivat suorakaiteenmuotoisen maahan kaivetun kuopan seinähirsiä, jotka oli vuorattu tuohella kuopan sisäpuolelta. Kuopan pohjalla oli hiilen mustaksi värjäämää karkeaa hiekkaa ja suhteellisen nuoria esinekatkelmia ja esineitä, mm. ruotsalainen 5 äyrin raha vuodelta 1882 (löytö 17; ks. karttaa n:o 5). Pohjalla ollut tumma hiekkakerros poistettiin; se oli vain n. 2 cm paksu ja sisälsi tiilenpaloja. Sen alapuolelta paljastui lattia hyvin lahonneista, rakenteen pitkän sivun suunnaisesti kulkevista hirsistä, joita peitti ohut tuohikerros

(diat 8865-8868, 8874-8875). Pohja oli hyvin epätasainen ja vaikutti paikoitellen alaspäin romahtaneelta. Itäseinämässä tuohivuoraus ulottui hirsikertojen yläpuolelleskin hiesun päälle (dia 8872). Eteläseinämässä tuolta oli neljä kerrosta vaakaja pystysuorassa vuorotellen (dia 8869), seinämässä oli myös pystysuunnassa olevia hirrenjäänteitä. Länsiseinämässä tuolta oli vain yksi kerros (dia 8870), samoin lattiassa. Rakenteen länsinurkan toisiaan vastaan kohtisuorien hirsien yhtymäkohta vaikutti nurkkasalvokselta, vaikka se olikin pahoin tuhoutunut.

Seinämähirsien purkaminen aloitettiin länsiseinämästä, jonka pohjoisosaan tehtiin profiilileikkaus. Leikkaus osoitti, että puuseinämää oli kaikkiaan n. 28 cm paksu kerros, ilmeisesti useita kapeita hirsii päällekkäin, koska puukehys oli suhteellisen korkea mutta kapea. Varsinaisen hirsikerran länsipuolella, siis kuopan seinämän ulkopuolella oli alimman seinähirren kanssa samalla tasolla länsisivun suuntainen hirsi. Hirsikertojen alla oli ohut kerros hiesua ja sen alapuolella hiesunsekais-ta savea. Itäsivulla oli ilmeisesti kolme hirttä päällekkäin, joskin oli erittäin vaikeaa erottaa osittain hyvin maatuneita hirsii toisistaan (dia 8873). Eteläseinämän puuvuoraus oli enimmältään tuhoutunut, mutta siinä erottui myös pystysuoraan kulkevia puunsyitä. Myös lattiahirsistä oli jäljellä vain vähäisiä jäänteitä. Pohjaan tehtiin useita syviä (n. 30 cm) tarkistuskai-vantoja, jotka kaikki osoittivat puidasta hiesua. Rakenteesta tutkittiin vain osa. Se jatkui kaivamattomalle alueelle sekä pohjoisessa että etelässä.

Ilmeisesti kyseessä oli hiesumaahan kaivettu, ohuista hirsistä salvottu kellarikuoppa, joka oli vuorattu tuohella kosteuden ehkäisemiseksi. Vihreä ikkunalasin pala (löytö n:o 20) pohjatuohen alapuolella antaa ajoitusviitteen ehkä 1700-1800-lu-vulle; kukaan seudun vanhoista asukkaista ei tiennyt mitään paikalla mahdollisesti olleesta kellarista. Kellarin pohja oli n. 135 cm syvällä nykyisestä maanpinnasta (pohja-arvo 317, pinta-arvo 185). Myöhemmin kuoppa oli peitetty saven- ja tiilensekai-sella täyttemaalla.

2. Eteläinen koeoja

Koordinaatit: P=005-035; I=598-599

Löydöt: 34-49

Diat: 8668-8733

Kartat: n:o 6

Peltokerroksen alapuolelta paljastui kellertävän ruskea hiesu etelästä linjalle P= n. 013 (diat 8694-8696, 8710-8712). Kahdessa eteläisimmässä ruudussa (P=005-007) peltokerroksen alapuolella koeojan itäreunalla oli n. 3 cm paksu kerros kovaa, savikokkareista ja juovikasta maata (diat 8697, 8713), jonka alla oli puhdas hiesu. Samoissa ruuduissa hiesussa erottui peltomaaläikkiä, ilmeisesti kuokkapellon jäänteitä (diat 8679, 8713), joiden alapuolella oli puhdas hiesu. Ruudussa P=012; I=598 oli matala, Ø n. 30 cm hiilen tummaksi värjäämä läikkä, joka sisälsi myös savitiivistettä ja tiilimurskaa (diat 8694-8710).

Linjan P=n. 013 pohjoispuolella peltokerroksen alapuolelta paljastui ruskehtava, ns. vanha peltomaa, joka erottui seuraavassakin kaivaustasossa auranjälkimuodostumina hiekassa ja hiesussa (diat 8703-8706). Linjan P=025 pohjoispuolella hiesussa oli hyvin ohuita, vain n. 2-3 cm paksuja hiilen värjäämiä laikkuja (diat 8675, 8684-8688), joiden alapuolella oli hiesua (diat 8698-8702).

Ainoa rakenne eteläisessä koeojassa oli alueella P=015-018,5 koeojan keskiosassa ja itäreunalla hiilen tummaksi värjäämä puoliympyränmuotoinen alue, jossa oli laakeita kiviä sporadisesti reunoilla (diat 8680-8682, 8690-8692, 8707-8708, 8714-8719; kartta n:o 6). Hiilen värjäämän hiekan ja hiesun seassa oli vaaleampaa, harmaata, pellonsekaista maata sekä tiilimurskaa ja pieniä palamattoman puun kappaleita ja siruja. Muodostelman pohjoisosassa lähellä pohjaa oli kolme suurehkoa kiveä, jotka olivat erittäin palaneita, vaikka maassa ei ollutkaan palojälkiä. Rakenne näytti jatkuvan koeojan länsipuolelle kaivamattomalle alueelle. Se oli matala (pohja-arvo linjalla P=015 166, linjalla P=018 204) ja vaikutti kohtalaisen nuorelta, vaikka ei sisältänytäkään täysin modernia löytömateriaalia (löydöt 39, 40).

Eteläisen koeojan rakenteettomuuden kontrolloimiseksi tehtiin koeojan länsireunaan välille P=020-034 n. 4 0 cm leveä ja n. 50-100 cm syvä kaivanto, jonka molemmat profiilit tasoitettiin.

Profiileissa näkyi häiriöinä vain vain pieni punaiseksi palaneen maan ja hiilen värjäämä laikku pisteessä P=032,8 (diat 8683, 8720-8733).

3. Läntinen koeoja

Koordinaatit: P=034-035; I=588-598
 Löydöt: 50-62
 Diat: 8734-8758
 Kartat: n:o 7

Humuskerros oli hyvin ohut, n. 2-5 cm. Sen alapuolella maa oli kellertävän ruskeaa hiesua.

Vain ruudussa P=034; I=589 oli rakennejäänteitä. Koillis-lou-
 naissuuntaisesti ruudun poikki oli rivi n. päänkokoisia, mutta
 litteähköjä kiviä, joiden päällä oli jäänteitä palamattomasta
 hirrestä (diat 8740-8742, 8747). Kivistä ainakin pohjoisin vai-
 kutti palaneelta. Kivirivi jatkui koeojan ulkopuolelle, .Kauha-
 kuormaaja oli työntänyt koeojan eteläpuolelta pois koneurasta
 kiven, jonka sija erottui samalla linjalla.kivirivin kanssa.
 Koneurassa oli lisäksi näkyvissä paikoillaan kaksi muuta samal-
 la linjalla sijaitsevaa kiveä n. 1 m etelään koeojan eteläreu-
 nasta (kartta n:o 7). Kivirivi vaikutti seinäanaluskiveykseltä.
 Sen alapuolella maa oli ympäristön kaltaista, hieman peltomaan-
 sekaista hiesua, jossa ainoana poikkeuksena oli pieni (\emptyset n. 20
 cm) palomaaläikkä suunnilleen ruudun keskellä. Se kaivettiin
 pohjaan ilman mitään merkittävää (diat 8748-8750).

Ruutujen P=034; I=590 ja P=034; I=591 poikki kulki luoteis-
 kaakkoissuunnassa palamaton hirsi, oksantynkäinen ja ilmeises-
 ti mihinkään rakenteeseen kuulumaton. Sen pohjoispuolella oli
 ohut kerros kovaa, hiilen värjäämää maata pienellä alueella
 (diat 8743, 8749, 8751-8752).

4. Itäinen koeoja

Koordinaatit: P=035-036; I=599-609
 Löydöt: 63-72
 Diat: 8759-8778
 Kartat: n:o 8

Ohuen humuskerroksen (n. 2-5 cm) alapuolella maa oli keller-
 tävää hiesua, jossa oli useita hiilen tummaksi värjäämiä laik-
 kuja. Nämä osoittautuivat rakenteettomiksi ja erittäin ohuiksi

(n. 2-5 cm). (diat 8760, 8763-8765, 8767, 8778).

Ainoastaan ruuduissa P=035; I=607 ja P=035; I=608 hyvin tumma hiilen värjäämä alue jatkui syvemmälle. Tumma alue oli välittömästi humuskerroksen alapuolella yhtenäinen ja sisälsi hieman tiilimurskaa (diat 8770-8772), mutta kuroutui n. 10 cm alempana kolmeksi erilliseksi laikuksi (diat 8773-8776). Näistä läntisimmässä oli kalan suomuja, Eteläisin oli syvin, n. 60 cm turvekerroksen pinnasta (ks. profiilikarttaa n:o 8) ja jatkui kaivamattomalle alueelle. Itäisimmässä oli palamattoman puun katkelmia ja tiilenkappaleita, Kaikkien hiilimaakuoppien pohjalta oli puhdas hiesu.

5. Tasokaivausalue

Koordinaatit: P=038-042; I=609-615

Löydöt: 73-105

Diat: 8880-8972

Kartat: n:o 9-11

Puretun Oinaan talon itäkuistin edustalla pihamaalla oli mw Martti Oinaan mukaan ollut vielä 1930- ja 1940-luvuilla soikeita painanteita. Alueen tutkimiseksi ruudutettiin tasokaivausalue 4 x 6m Oinaan osoittamalle paikalle. Pinnassa ei voinut enää erottaa painumia, vaan alueella oli puretun päärakennuksen jäänteinä kivijalan kiviä, tiiliä ja tulitiiliä. Maa vaikutti hyvin myllerretyltä.

Ohuen pintaturve- ja humuskerroksen alapuolelta paljastui useita suurehkoja kiviä, osa niistä hakattuja, eri puolilta tasokaivausaluetta ilman järjestystä. Kivet olivat ilmeisesti Oinaan talon kivijalkakiviä. Saavutetussa tasossa (I taso) maa oli hyvin kirjavaa, sekaisin peltomaa-, hiilimaa-, hiekka- ja savilaikkuja (diat 8891-8896, kartta n:o 9).

Koska maa oli edelleen hyvin myllerrettyä, eikä siinä voinut erottaa selviä rakennejäänteitä, tasokaivausaluetta kaivettiin edelleen kokonaisuutena kerroksittain. Toinen kaivauskerros oli n. 5 cm paksu (diat 8884, 8897-8898, 8905, 8919). Saavutetusta tasosta (II taso) piirrettiin kartta n:o 10 (diat 8899-8904, 8913-8914, 8920-8921, 8949-8952). Kolmannessa kaivauskerroksessa maata poistettiin paksummin, n. 10 cm (diat 8886-8888, 8906-8909, 8922-8928). Vielä tässäkin tasossa (III taso) maa oli myl-

lerrettyä ja jopa peltokerrosta oli edelleen suurina alueina (kartta n:o 11). Ruudut P=040; I=609 ja P=040; I=611 kaivettiin vielä tasokaiivauksena puhtaaseen pohjahiesuun saakka (diat 8911, 8916). Näissä ruuduissa ylemmissä tasoissa näkyneet savi- ja hiilimaalaukut osoittautuivat ohuiksi. Ruudut olivat rakenteettomia lukuunottamatta ruudussa P=040; I=611 pohjoisprofiilissa näkyviä suuria laattamaisia kiviä, jotka lähellä pintaturvetta sijaitsevina ilmeisesti kuuluivat Oinaan talon nuorimpaan päärakennukseen.

Muissa ruuduissa jatkettiin kaivamista rakenteitten mukaisesti kerroksittain ja rakenteitten väliset alueet tasona kaivauskerroksittain. Jo edellä kuvatussa II tasossa alkoi hieman erottua rakenteita, jotka käsitellään seuraavassa yksittäin.

Ruudun P=038; I=611 keskellä erottui jo II tasossa neljän laakean, suhteellisen sileäpintaisen kiven muodostama itä-länsisuuntainen rivi (kartat n:o 10 ja 11, diat 8899-8904, 8914, 8920-8921, 8927-8928). Kivet olivat samalla tasolla ja kuuluivat siis mitä ilmeisimmin muilta osiltaan tuhoutuneeseen kivi-jalkaan. Kivirivin jatkeena itäänpäin erottui yli 1/2 m pitkä, savea sisältävä harmahtava ja melko kova juova ruskeassa ja pehmeämmässä hiesussa (diat 8903, 8914).

Mahdollisesti edelliseen kivijalkakiveykseen liittyi ruudun P=038; I=609 eteläosan puolipyöränmuotoinen muodostelma, joka jatkui hieman myös ruudun P=038; I=611 puolelle ja etelässä kaivamattomalle alueelle. Muodostelma oli hiesumaahan kaivettu suppilomainen, ilmeisesti ympyränmuotoinen kuoppa, joka oli täytetty/täyttynyt useilla erilaisilla maakerroksilla. Kuoppa kaivettiin rakenteenmukaisesti kerroksittain III tasosta lähtien. Ohuet täyttökerrokset olivat ylhäältä päin: 1) peltokerros (kartta n:o 9), 2) peltomaan- ja tiilimurskansekainen hiekkakerros (kartta n:o 10, diat 8897-8898, 8919), 3) ns. vanhaa peltomaata, joukossa tiilenpalasia (kartta n:o 11, diat 8923-8928), 4) hiilen värjäämää maata, joukossa puunjätettä (dia 8930), 5) hiesunsekaista savea (dia 8932), 6) peltomaata (dia 8935), 7) likaantunutta hiesua (diat 8941-8946), 8) harmahtavaa hiesua, kuopan itäreunan yläosassa muutamia pieniä kiviä kuin vuorauksen jäänteitä (dia 8948), 9) luoteisneljänneksessä pak-

su ja kova savikerros, myös keskellä savea, kaakkoisneljänneksessä eittäin sekoittunutta, puunroskaa ja tiilen palasia sisältävää maata, 10) modernilta vaikuttavaa, likaista täytemaata ja esinekatkelmia, mm. ikkunalasia ja posliinipaloja. Muodostelma kaivettiin sen eteläreunan keskikohdalta, siis "suppilon" syvimmältä kohdalta mitaten n. 1 m:n syvyyteen nykyisestä maan pinnasta. Kaivaminen jouduttiin kuitenkin keskeyttämään, ennen kuin täysin steriili kerros oli saavutettu.

Muodostelman kaakkoisosassa hiesunsekaisen savikerroksen syvyydessä (em. kerros 5) tuli esiin kapea, koillis-lounais-suuntainen juova pellonsekaista maata, jonka seassa oli n. nyrkinkokoisia kiviä. Kyseessä oli ilmeisesti salaoja, joka johti kuopan reunalta sen pohjalle keskelle. Kivien alla oli soraa ja pohjalla n. kananmunankokoisia kiviä. Mahdollisesti koko muodostelma liittyi viemäröintiin. Muodostelmasta tavattiin löydöt 82-95.

Aivan ruudun P=038; I=609 länsireunassa, em. muodostelman vieressä erottui saven- ja tiilimurskansekainen likamaa-alue, joka näytti jatkuvan kaivamattomalle alueelle, ja joka jätettiin tutkimatta (diat 8945-8948).

Neljän ruudun alueella, keskipisteenä n. piste P=039,5; I=613,5 oli ympyrämuodostelmana suurehkoja kiviä ja punamultaa. Rakenteen halkaisija oli n. 150 cm. II ja III kaivaustasossa punamulta erottui renkaana kivien ympärillä (kartat n:o 10 ja 11 diat 8899-8914, 8950-8961). Alempana kiviä oli kahtena päällekkäisenä kivikertana tiheässä. Niiden välissä oli punamultaa ja paikoitellen hieman hiiltä. Osa kivistä oli palaneita. Muodostelma oli hyvin selvärajainen, koska monet reunimmaisista kivistä olivat laattamaisia ja asetettu pystyyn kapealle sivulle (diat 8965-8966). Päälimmäisten kivien pohjat olivat mustia, hyvin palaneita ja niiden alla maa oli hiilensekaista ja punamultaista (diat 8969-8970). Alimmaisten kivien alla hiesussa oli runsaasti puuhiiltä punamullan lisäksi sekä hieman savea. Muodostelma oli kaivettu (dia 8972) pohjahiesuun. Se saattoi olla punamullan keittopaikka.

Aivan em. muodostelman länsipuolella oli erillinen pieni likamaa-alue, josta löytyi kuparinen kahvipannu ja kupariput-

kea. Kysessä oli ilmeisesti maadotuskuoppa (dia 8971).

Ruudun P=040; I=613 pohjoisreunassa keskellä oli pieni häiriöalue, likamaan, tiilten ja kivien täyttämä kuoppa, joka näytti jatkuvan kaivausalueen ulkopuolelle. Muodostelmaa ei tutkittu pohjaan (diat 8917-8918).

6. Koeruutu P=032; I=583

Löydöt: 106-108

Diat: 8973-8980

Kartat: n:o 12

Koeruutu tehtiin läntisen koeojan länsipuolelle alueelle, jossa puskutraktorin puhdistamassa urassa näkyi peltomaassa tiilenkappaleita. Tiilet olivat huonosti poltettuja ja osa niistä oli jälkeinpäin palaneita. Peltokerroksen alapuolella tiilimurskakerrosta ei ollut ruudun luoteisneljänneksessä, muualla se oli ohut ja kaivettiin pois ruudun lounaisneljänneksestä ennen karttojen piirtämistä ja ruudun kuvaamista. Tässä kaivaustasossa tiilimurskan- ja peltomaansekaisessa hiesussa oli muutamia kiviä (kartta n:o 12).

Ruudun itäreunaa kaivettiin syvemmälle peltomaan alapuoliseen tasoon. Tiilimurskakerros, jossa oli hieman savitiivistettä, mutta vain pari murua laastia, jatkui n. 0,5 m leveänä vyöhykkeenä vinosti ruudun läpi eteläreunan keskiosasta itäreunan keskelle ja ilmeisesti ruudun ulkopuolelle. Paikoittelun n. 30 cm paksu tiilimurskakerros poistettiin kokonaan. Sen alapuolella oli kellertävän ruskea hiesu, jossa näkyivät auranjäljet (diat 8979-8980).

7. Tarkistuskaivanto

Koordinaatit: P=021-026; I=586-586,5

Löydöt: 109-115

Diat: 8981-9023

Kartat: n:o 13 ja 14

Oinaan talon puretun navetan edessä pihan puolella näkyi maastossa useita metrejä pitkä n. E-W-suuntainen ja n. 4-5 m leveä painanne suunnilleen sillä alueella, missä vanhojen karttojen ja paikallisten asukkaiden mukaan oli kulkenut kärrytie pihan poikki. Painanteen tutkimiseksi sen poikki vedettiin

N-S-suunnassa 1/2 m leveä, 5 m pitkä koeoja (diat 8981-8983).

Pintaturpeen alla koeojan pohjoispäässä oli peltomaansekaisista savea ja kaksi suurta ja muutama pienehkö kivi, eteläpäässä hiekkaa, keskellä hiekka oli hiilen värjäämää, laikukasta ja joukossa oli palamattomia ja murskaksi palaneita kiviä (diat 8986-8989, kartta n:o 13, 10.8.)

Ojaa syvennettiin n. 10 cm. Saavutetussa tasossa ojan pohjoispää oli hiilen värjäämää savihiekkaa, eteläpää puhtaampaa savihiekkaa ja keskiosassa oli n. NW-SE-suuntaisia hiilimaajuovia savihiekassa. Keskiosassa maa tuntui upottavalta (8990-8994, kartta n:o 13, 11.8.).

Syventämistä jatkettiin edelleen n. 10 cm. Poistettu maa oli edelleen tummaa, savensekaista täyttemaalta vaikuttavaa hiekkaa, jossa oli joukossa modernia esineistöä. Saavutetussa tasossa keskiosan häiriöalue erottui selvärajaisena koeojan päiden keltaisenruskeasta savihiekasta. Kumpikin rajakohta muodostui kaapeasta juovasta puuta, jonka syyt näyttivät kulkevan alaviistoon keskustaan päin (diat 8995-9000, kartta n:o 13, 15.8.).

Tästä eteenpäin koeoja kaivettiin rakenteenmukaisesti, ts. ojaa syvennettiin rajakohdista viistoon alaspäin puukerrosta seuraten. Palamatonta puuta löytyikin melko ehjänä katteena rakenteen molemmista päistä. Puitten syyt olivat etupäässä N-S-suuntaisia, osa hieman sekaisin (diat 9001-9007, kartta n:o 13, 16.8.). Kaivannon keskustaa syvennettäessä paljastui koeojan koko keskialueelta keskeltä alaspäin painunut puulattia. Puuta oli n. 20-50 cm paksu kerros. Se oli savensekaisen maaperän kosteuden ansiosta hyvin säilynyttä (diat 9008-9015, kartta n:o 13, 17.-18.8.). Pohjalla puut olivat säilyneet n. 20-30 cm paksuina hirsinä. Niiden alapuolella maa oli harmaata pohjasavea. Pohjimmaiset paksut hirret jätettiin paikoilleen, niistä otettiin vain dendrokronologiset näytteet (diat 9020-9023).

8. Koeruudut P=936; I=590 ja P=988; I=590

Löydöt: 116-119
Diat: 9024-9042

Syksyllä v. 1979 kaivettiin vesijohtolinja Paavalniemen tien pohjoispuolelle Oinaan maalla. Vesijohtolinjan kaivajat kertoivat nähneensä n. 5 m:n matkalla lähellä n. 2 m syvän kaivannon pohjaa jotakin mustaa ja ikäänkuin hiustupsuja. Tuolle osoitetulle kohdalle tehtiin asian tarkistamiseksi kaksi 2 x 2 m:n koeruutua siten, että vesijohtolinjan ja kaivamatoman alueen rajakohta tuli ruutujen sisään.

Ruudussa P=988; I=590 näkyi selvästi vesijohtokaivannon raja. Sen eteläpuolella molemmissa ruuduissa oli hiesua, jonka rikkoi eteläruudun pohjoisreunassa pieni, ympyränmuotoinen, n. 30 cm syvä likamaalaikku (\emptyset n. 30 cm) (diat 9032-9033). Se kaivettiin puhtaaseen hiesuun ja paikalle tehtiin N-S-suuntainen, n. 1 m pitkä tarkistuskaivanto pelkästään geologisesta mielenkiinnosta.

9. Leikkaus talvitien länsireunassa

Diat: 9043-9053

Puretun Oinaan talon päärakennuksen itäpuolelta on kulkenut talvitie Kemijoen yli. Talvitielle viettävään päärakennuksen törmään tehtiin n. 5 m pitkä leikkaus (diat 9043-9053). Leikkauksessa näkyi hiesun lisäksi yksi häiriöpaikka, kapea, n. 1 m pitkä, kaareva hiilijuova (dia 9051).

Kaikkiaan tutkittiin 104,5 m². Tutkimuksen jälkeen kaivausalueet peitettiin koneellisesti. Pääosiltaan ilmeisen nuoret rakenteet ja esineistö eivät antane aiheutta jatkotutkimuksiin.

Kaivauksissa löydetty esineistö on konservoitu Oulun yliopiston historian laitoksen arkeologian laboratoriossa. Konservoinnista vastaa lab. tekn. Karl Sandman. Esineluetteloinnin on tehnyt HuK Sampo Leinonen tutkimusjohtajan valvonnassa. Kaivauskartat on piirtänyt puhtaiksi kartanpiirtäjä Irene Ryypö. Valokuvauslaborantti Seija Poutiainen on huolehtinut diamateriaalin dokumentoinnista. Diat ja mustavalkoiset valokuvat

säilytetään Oulun yliopiston historian laitoksen kuva-arkistossa. Myös esineistö on toistaiseksi sijoitettu historian laitokselle, lukuunottamatta löytöä 22, joka toimitetaan museovirastoon kaivausluvan mukaisesti.

Oulussa, toukokuun 15. päivänä 1984

Kirsti Paavola
Kirsti Paavola

FM

Liitteet:

Kartat 1-15

10 kpl mustavalkoisia valokuvia

PERUSKARTTA 1:20 000 3612 07 ROVANIEMI

4 40

Kartta n:o 1

4 41

4 42

4 43

73 80

7 380

Mäntyvaaraan

-17^m 20^s
25° 40'

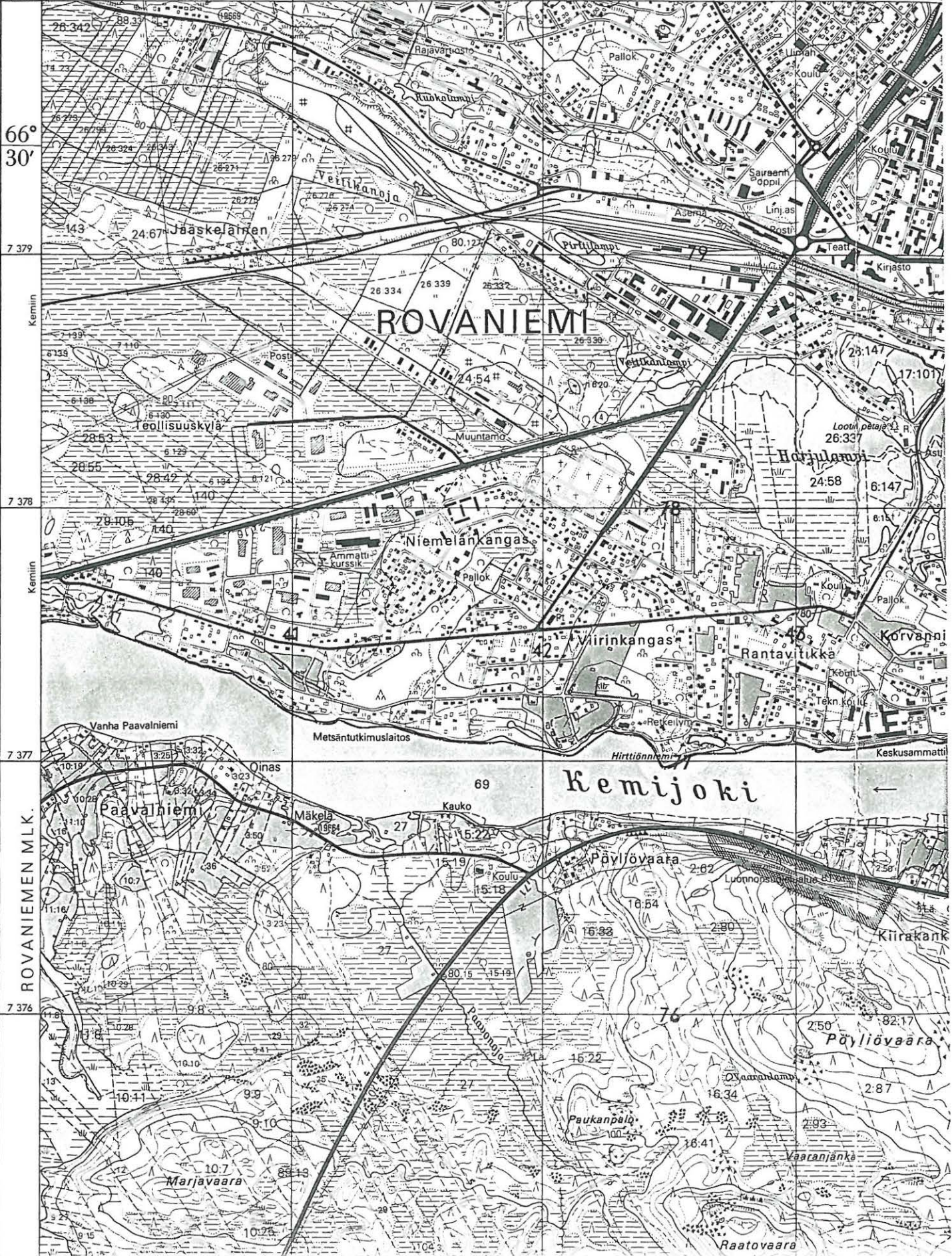
4 41

Korkalovaara Nok = + 20'

4 42

4 43

So

ROVANIEMEN MLK.

73 76

7 376

3612 04

73 75

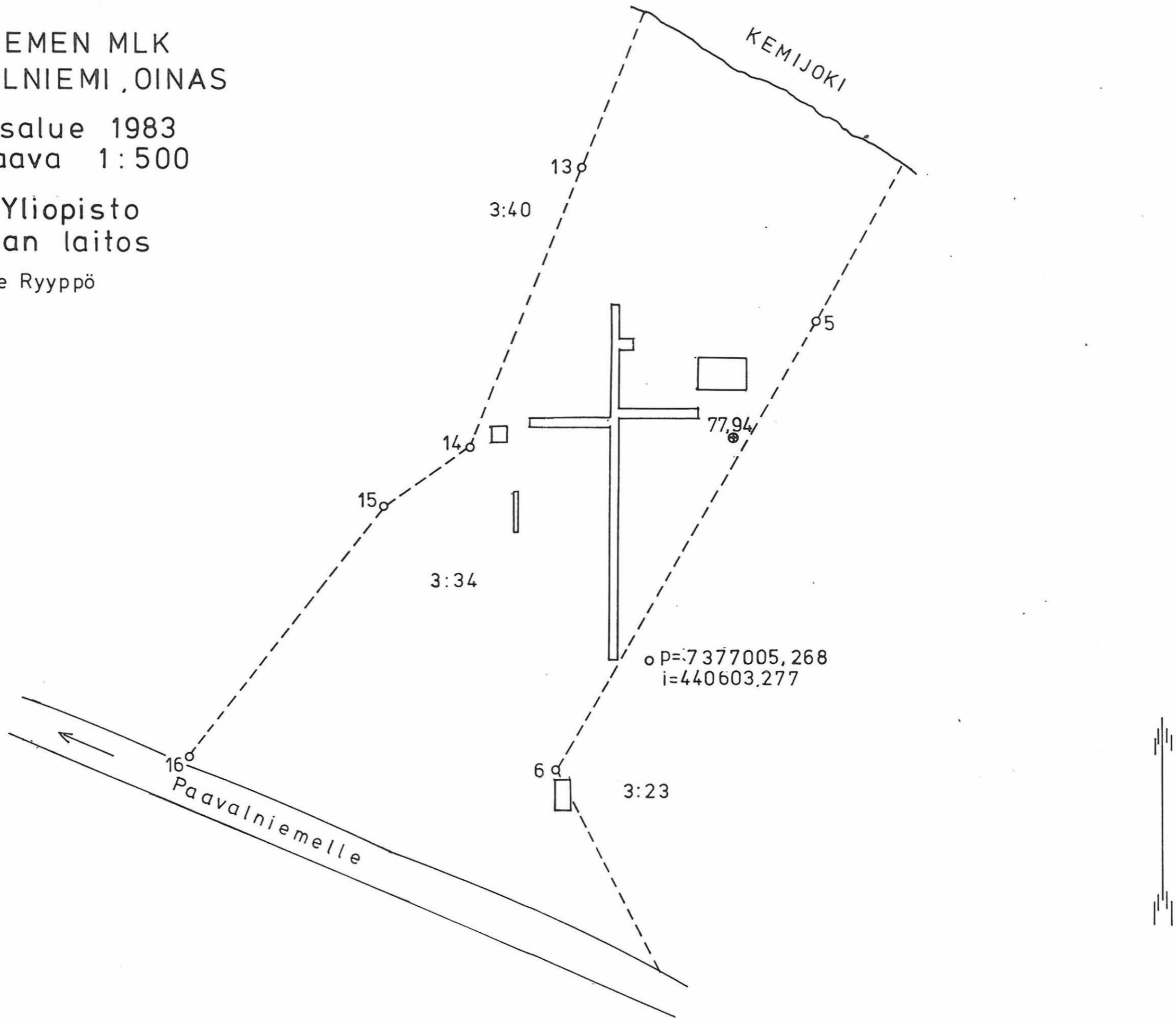
7 375

ROVANIEMEN MLK
PAAVALNIEMI, OINAS

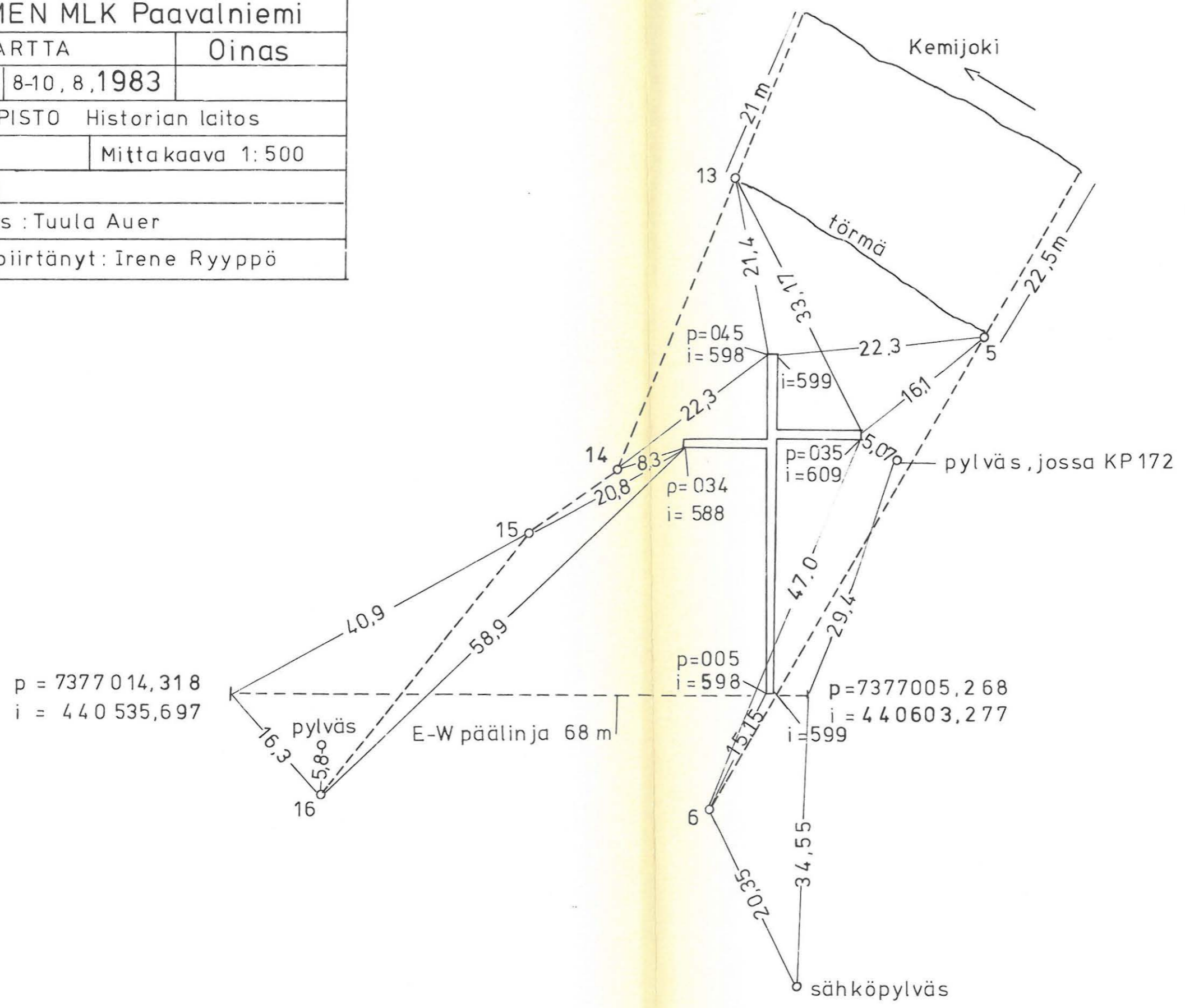
kaivausalue 1983
mittakaava 1:500

Oulun Yliopisto
historian laitos

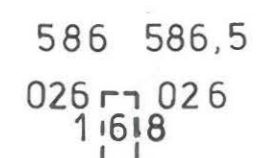
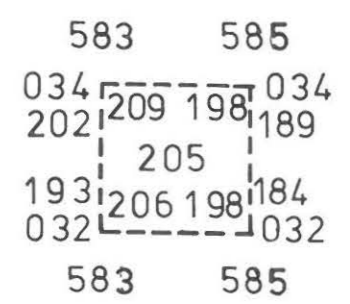
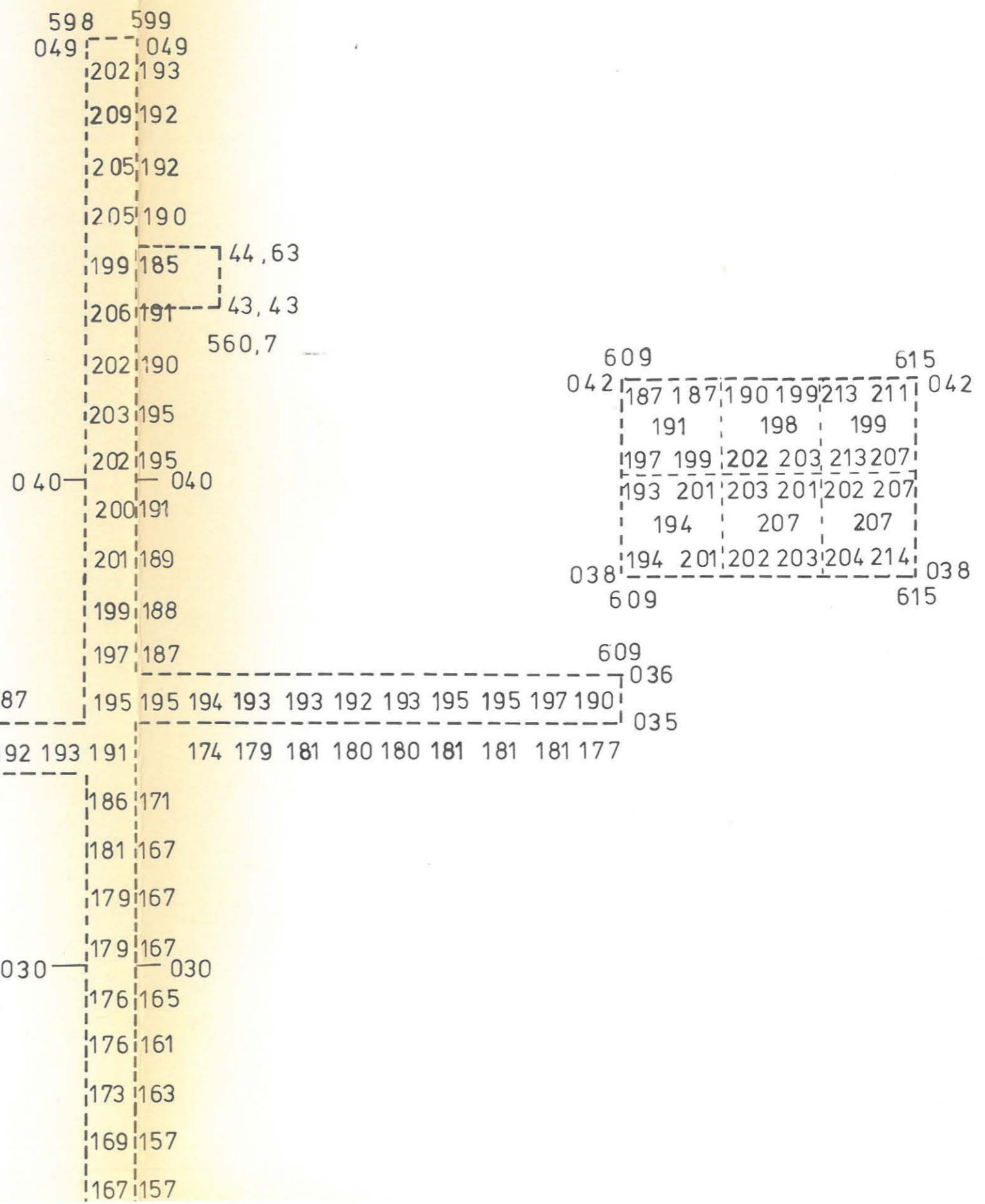
piirt. Irene Ryyppö

ROVANIEMEN MLK Paavalniemi	
SIDONTAKARTTA	Oinas
Koekaivaus	8-10, 8, 1983
OULUN YLIOPISTO Historian laitos	
KP172	Mittakaava 1:500
Kartta n:o 3	
Kenttäpiirros : Tuula Auer	
Puhtaaksi piirtänyt: Irene Ryyppö	

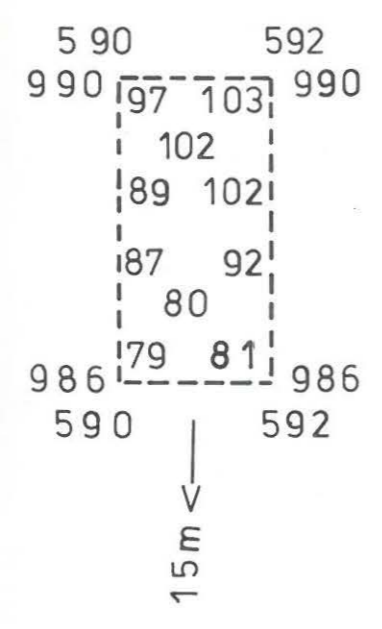

ROVANIEMEN MLK Paavalniemi	
VAAITUSKARTTA	Oinas
Koekaivaus 9.8.1983	
OULUN YLIOPISTO	Historian laitos
KP 172	Mittakaava 1:100
Kartta n:o 4	
Kenttäpiirros: J.P. Ansamaa	
Puhtaaksi piirtänyt: Irene Ryyppö	

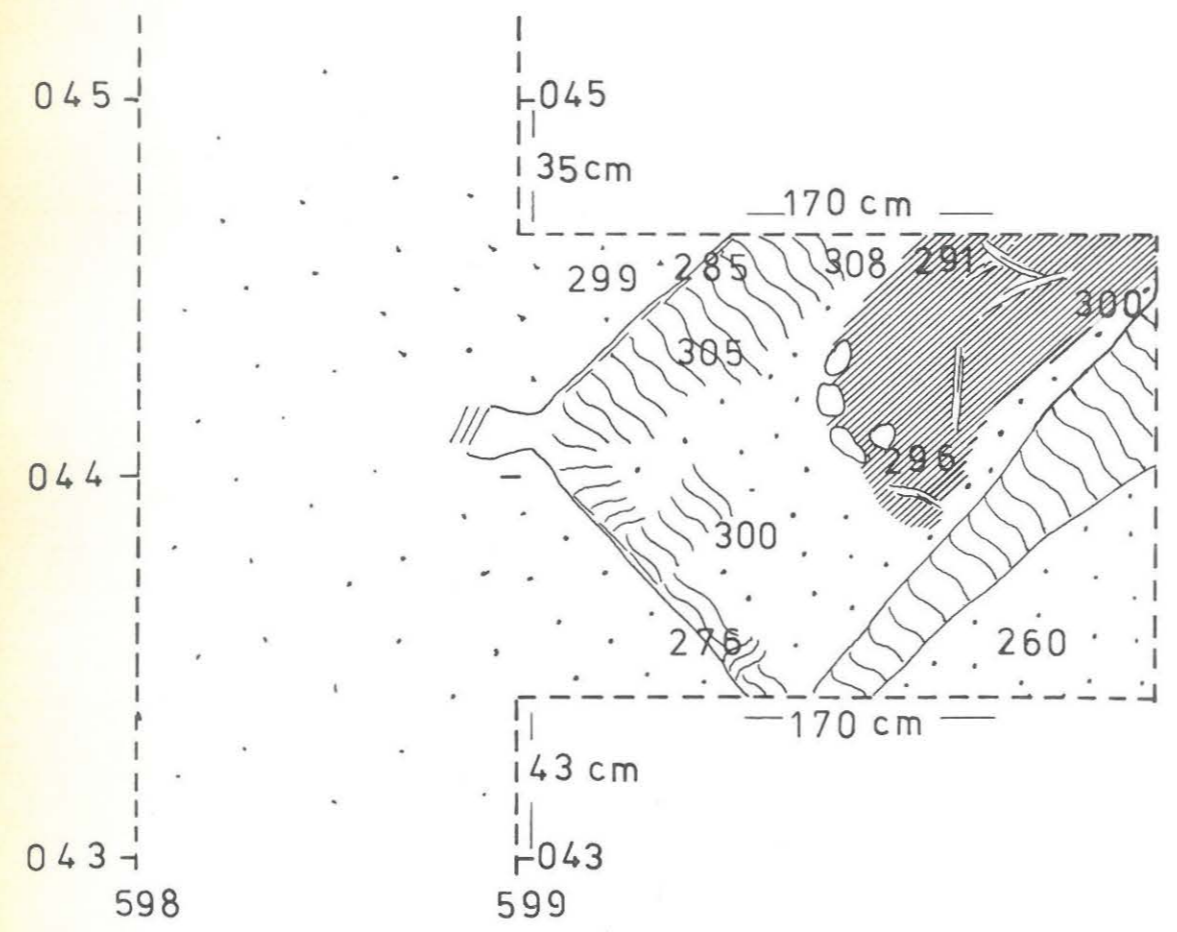
1 8 5
 1 8 9
 1 7 7
 1 6 8
 021 021
 586 586,5

167 152
 164 156
 163 155
 159 150
 020 — 157 146 — 020
 155 145
 156 147
 156 140
 151 141
 148 136
 145 136
 139 135
 144 134
 137 127
 135 123
 010 — 133 124 — 010
 135 123
 137 111
 129 110
 122 105
 005 — 005
 598 599

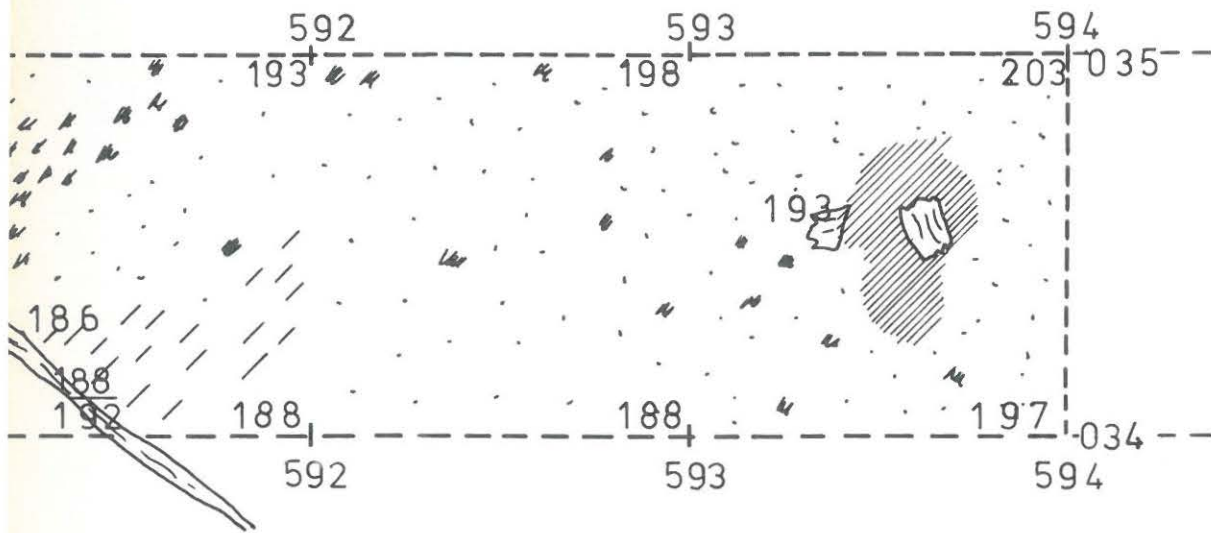

ROVANIEMEN MLK Paavalniemi	
Pohjoinen koeoja	Oinas
Koekaivaus	27. 8. 1983
OULUN YLIOPISTO Historian laitos	
KP 172	Mittakaava 1: 20
Kartta n:o 5	
Kenttäpiirros: Kirsti Närhi	
Puhtaaksi piirtänyt: Kirsti Paavola	

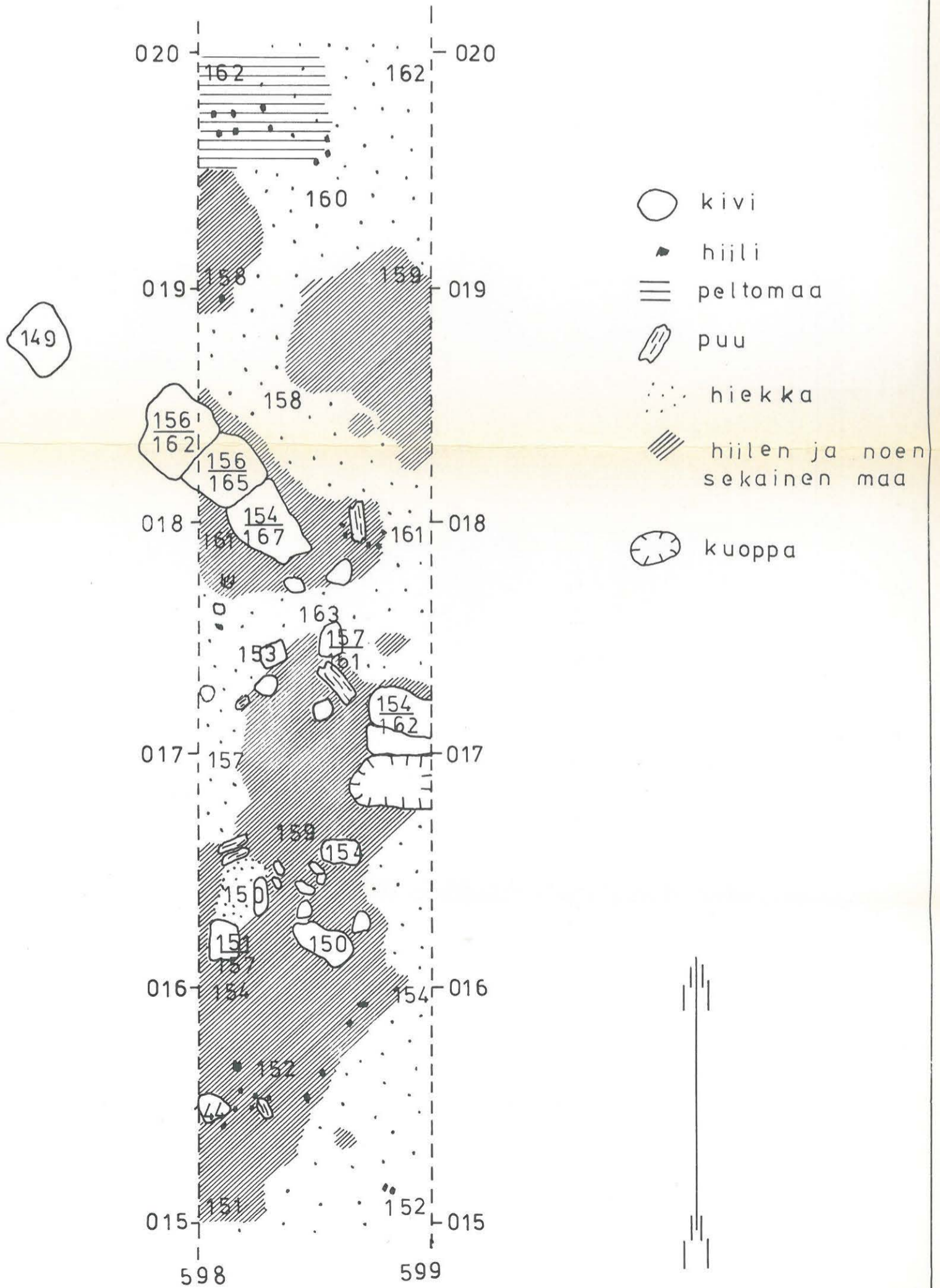
- kivi
- hiekka
- ~ ~ ~ ~ ~ tuohi
- /// palamaton puu
- //// voimakkaasti hiilen ja noen sekainen maa

- kivi
- palamaton puu
- ⋯ hiekkaa
- hiili
- hiilen ja noen sekainen maa

ROVANIEMEN MLK Paavalniemi		
Eteläinen koeaja	Oinas	
Koekaivaus	16.8.1983	
OULUN YLIOPISTO Historian laitos		
KP 172		Mittakaava 1: 20
Kartta nro 6		
Kenttäpiirros: Arto Koskivirta		
Puhtaaksi piirtänyt: Kirsti Paavola		

ROVANIEMEN MLK Paavalniemi

Tasokaivausalue

Oinas

Koekaivaus 11, 8, 1983

OULUN YLIOPISTO Historian laitos

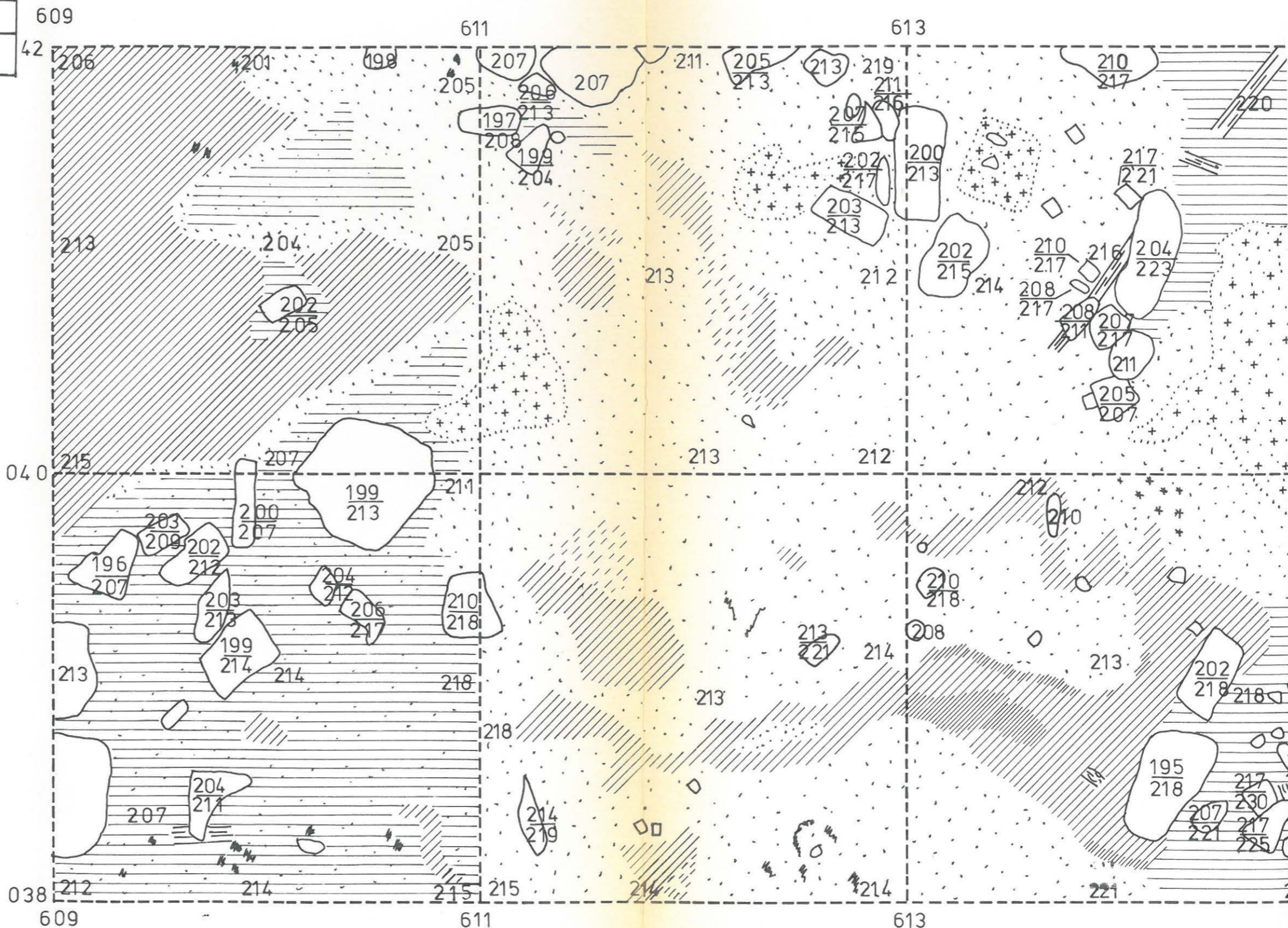
KP172 Taso I Mittakaava 1:20

Kartta n:o 9

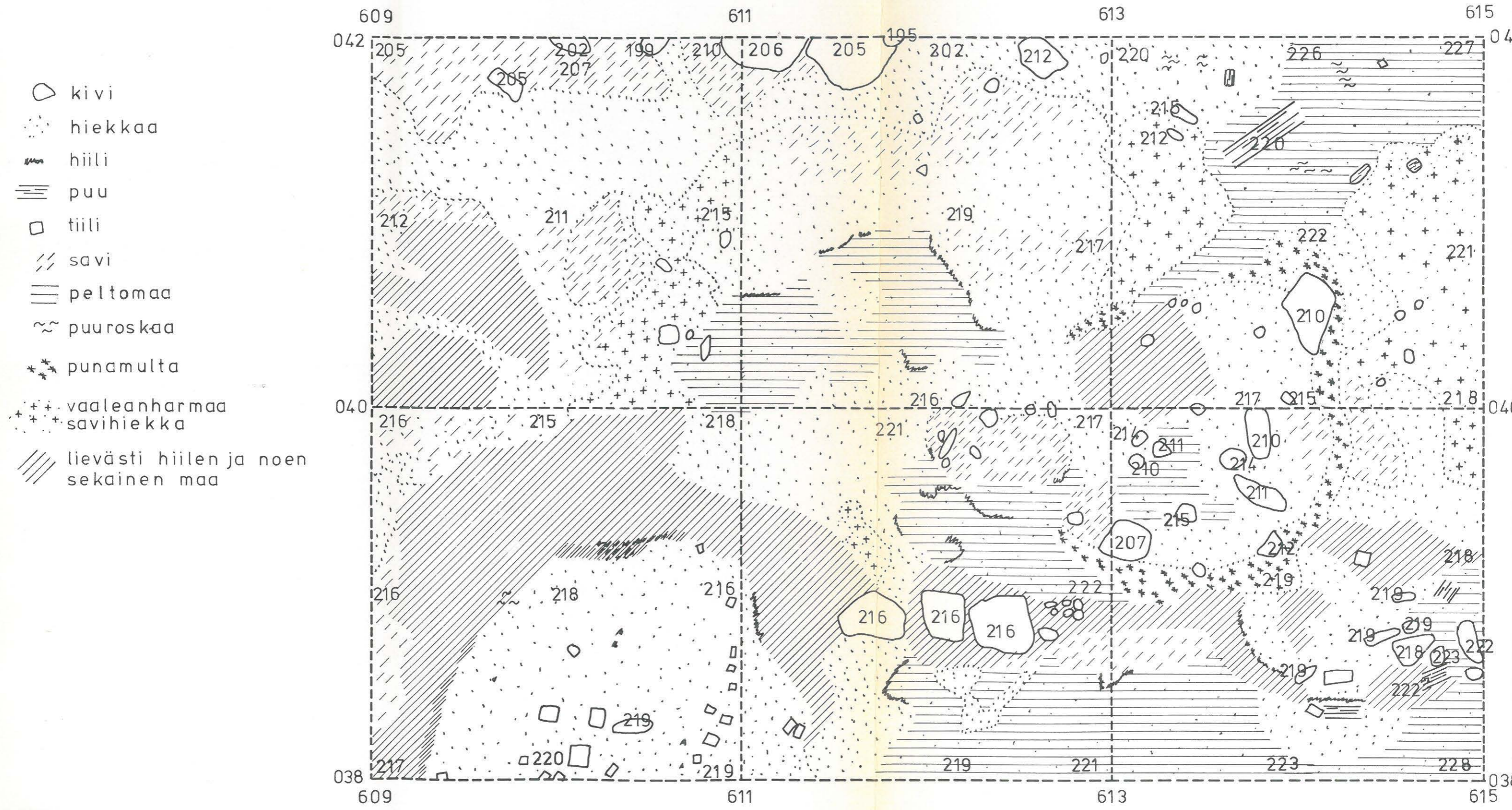
Kenttäpiirros: Auer, Korteniemi

Puhtaaksi piirtänyt: Irene Ryyppö

- kivi
- ✶ hiili
- ⊙ hiekkaa
- ▨ savi
- ⊕ vaaleanharmaa savihiekka
- ≡ peltomaa
- ▨▨▨ lievasti hiilestä ja noesta värjäytynyt maa
- ▨▨▨▨▨ voimakkaasti hiilen ja noen sekainen maa
- ≡ puuta
- tiiltä
- ⊕ punamultaa

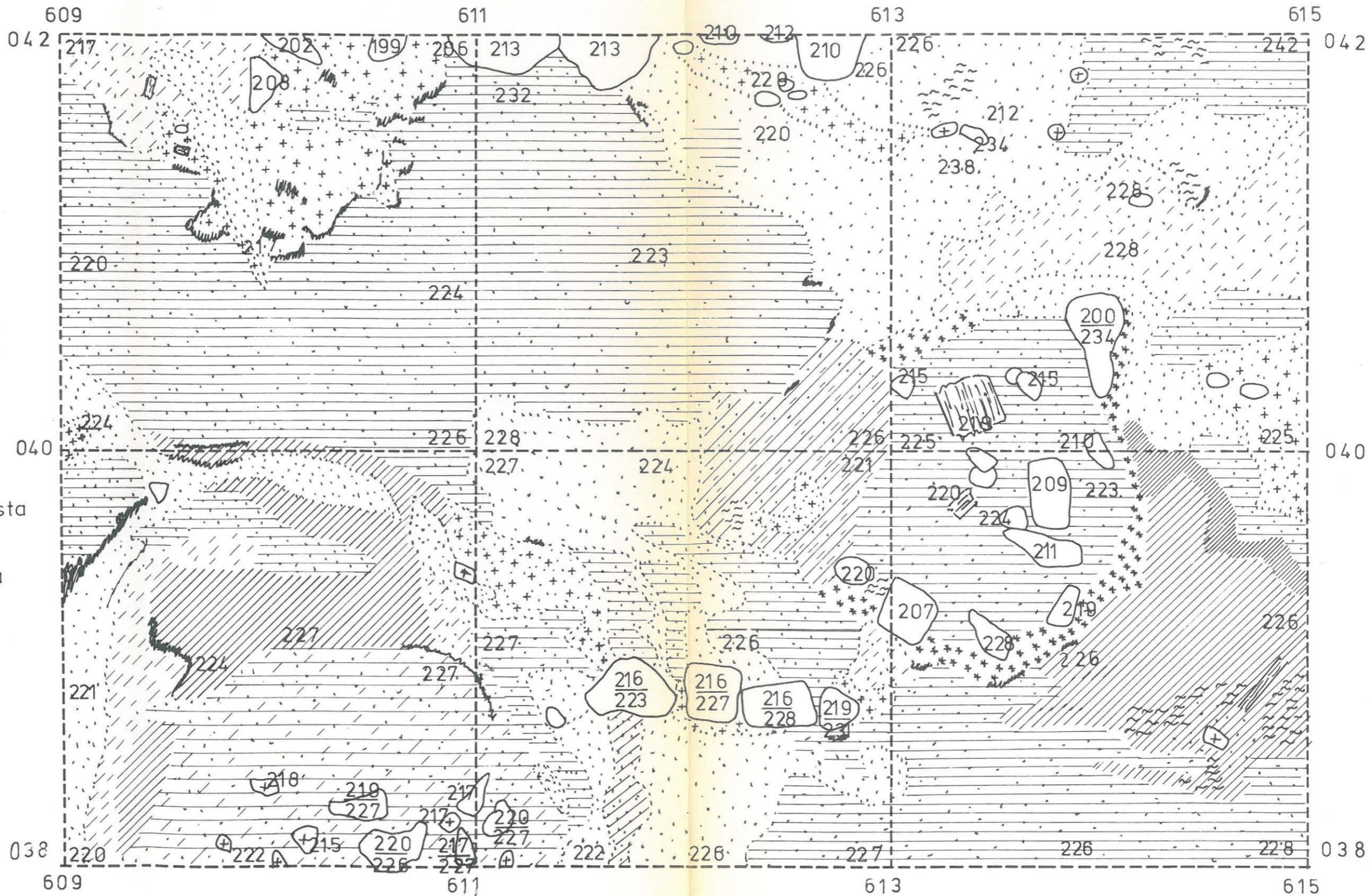
ROVANIEMEN MLK Paavalniemi		
Tasokaivausalue		Oinas
Koekaivaus	16. 8. 1983	
OULUN YLIOPISTO Historian laitos		
KP 172	Taso II	Mittakaava 1:20
Kartta n:o 10		
Kenttäpiirros: Hoffmann, Auer		
Puhtaaksi piirtänyt: Irene Ryyppö		

ROVANIEMEN MLK Paavalniemi

Tasokaivausalue		Oinas
Koekaivaus	16.8.1983	
OULUN YLIOPISTO Historian laitos		
KP 172	Taso III	Mittakaava 1:20
Kartta n:o 17		
Kenttäpiirros : Kokko, Krankka, Lehtinen		
Puhtaaksi piirtänyt: Irene Ryyppö		

- kivi
- ⊕ palanut kivi
- hiili
- *** punamulta
- /// savi
- hiekka
- vaaleanharmaa savihiekka
- ~ puuroskaa
- ▨ palamaton puu
- ≡ pelto maa
- /// lievästi hiilestä ja noesta värjäytynyt maa
- ▨ voimakkaasti hiilen ja noen sekainen maa

ROVANIEMEN MLK Paavalniemi

Koeruutu

Oinas

Koekaivaus 10.-11.8. 1983

OULUN YLIOPISTO Historian laitos

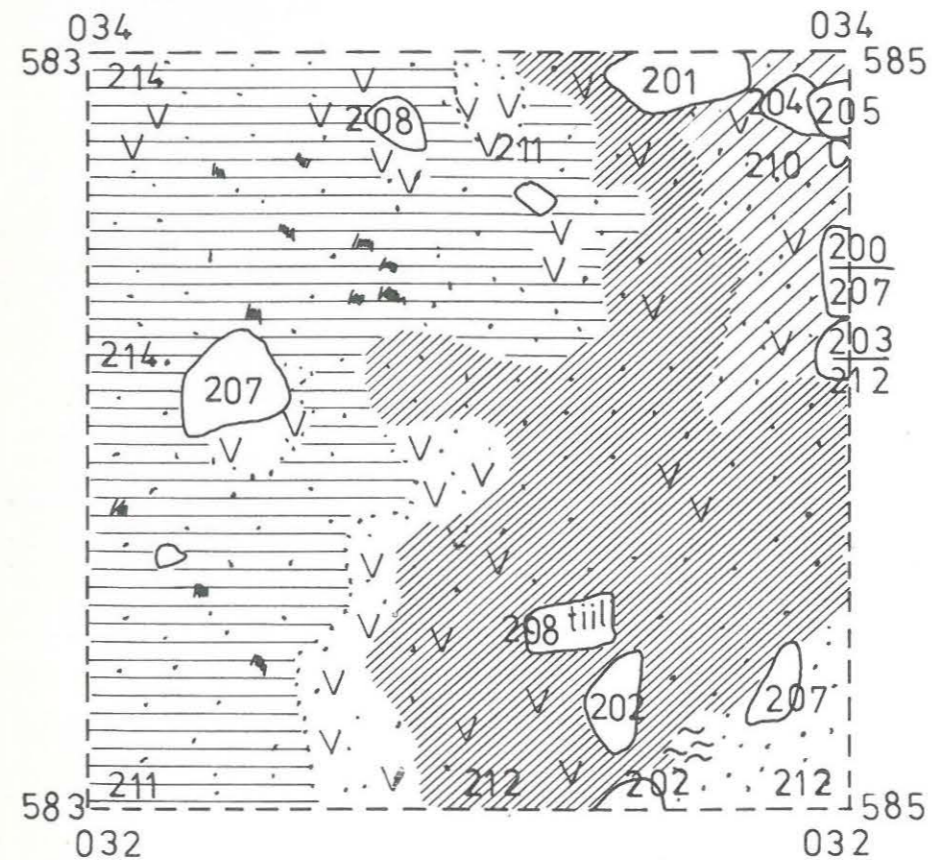
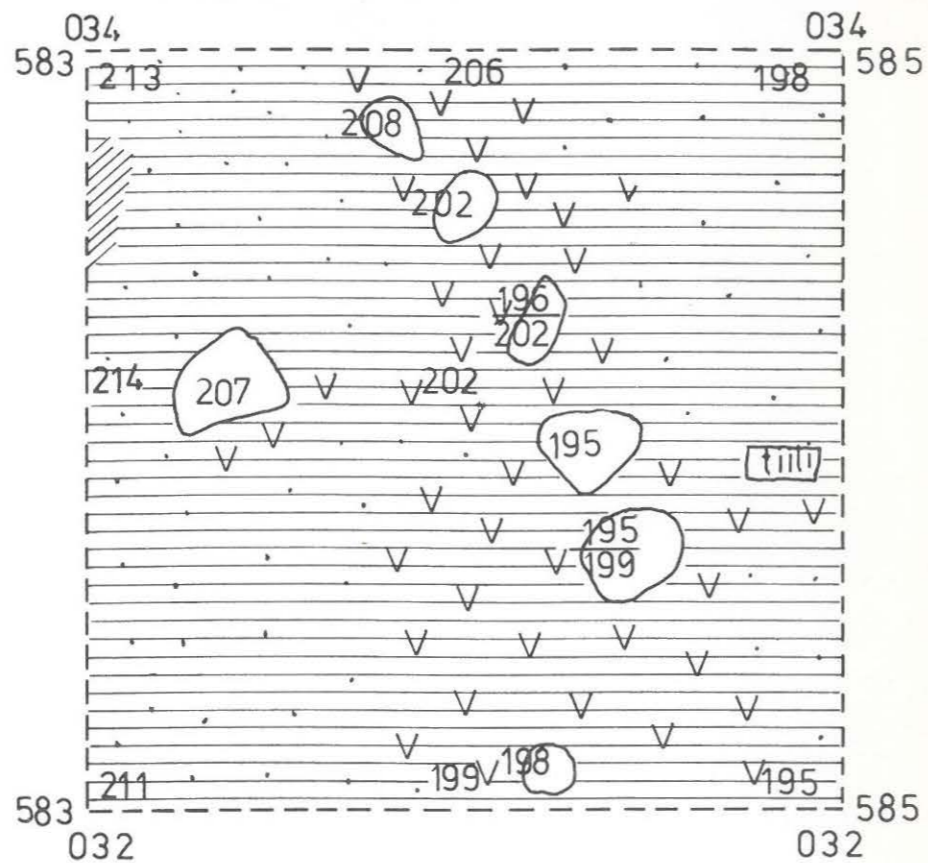
KP172 Tasot I-II Mittakaava 1:20

Kartta nro 12

Kenttäpiirros: Närhi, Lehtinen

Puhtaaksi piirtänyt: Kirsti Paavola

- ⋯ hiesu
- hiili
- kivi
- √√ tiilimurskaa
- ≈ puuroskaa
- ≡ peltomaa
- ▨ hiilen värjäämä maa
- ▨ lievästi hiilestä ja noesta värjäytynyt maa

ROVANIEMEN MLK Paavalniemi

PROFIILIKARTTA

Oinas

Koekaivaus

1983

OULUN YLIOPISTO Historian laitos

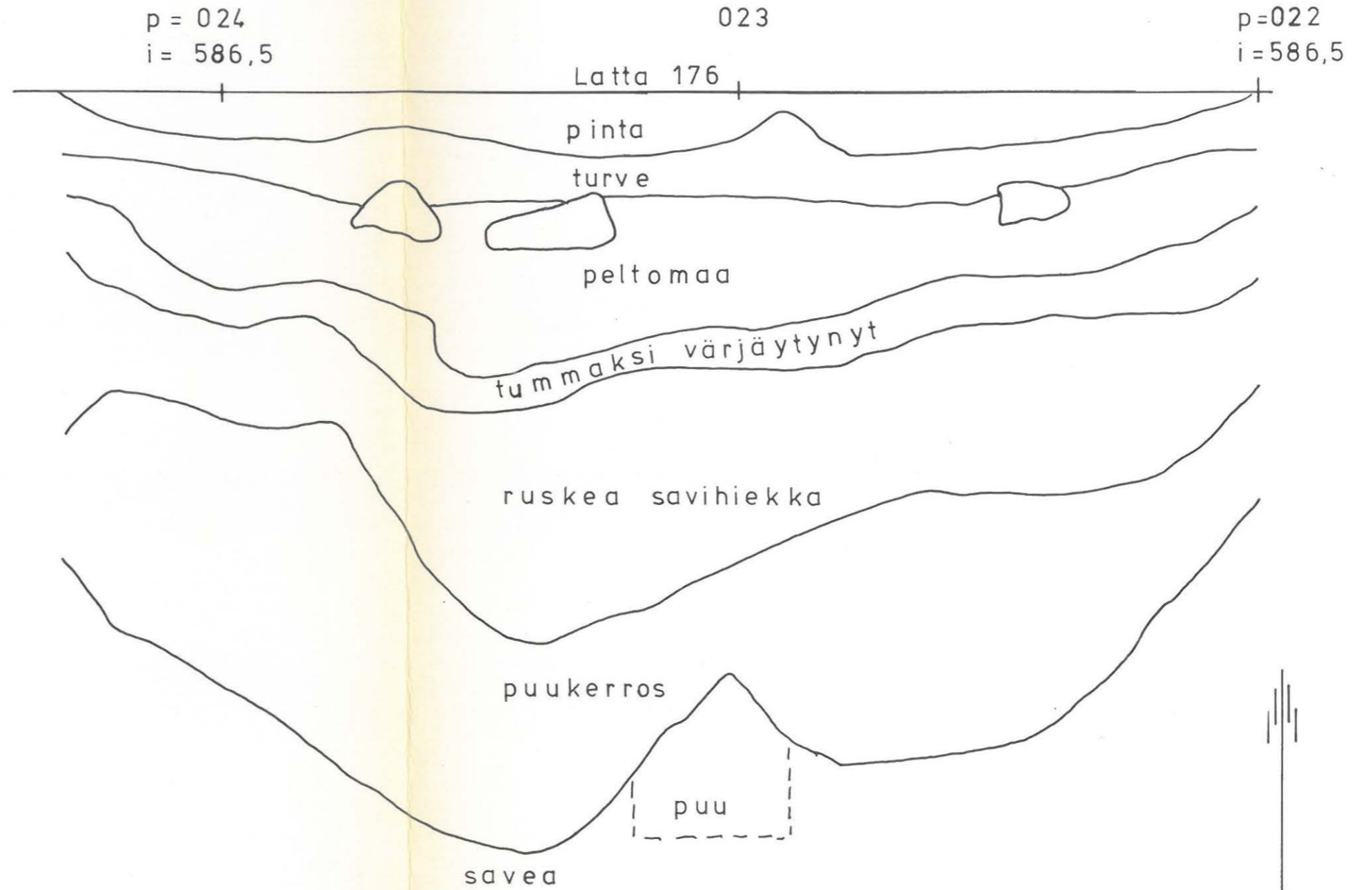
KP 172

Mittakaava 1:10

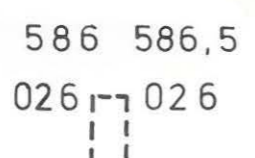
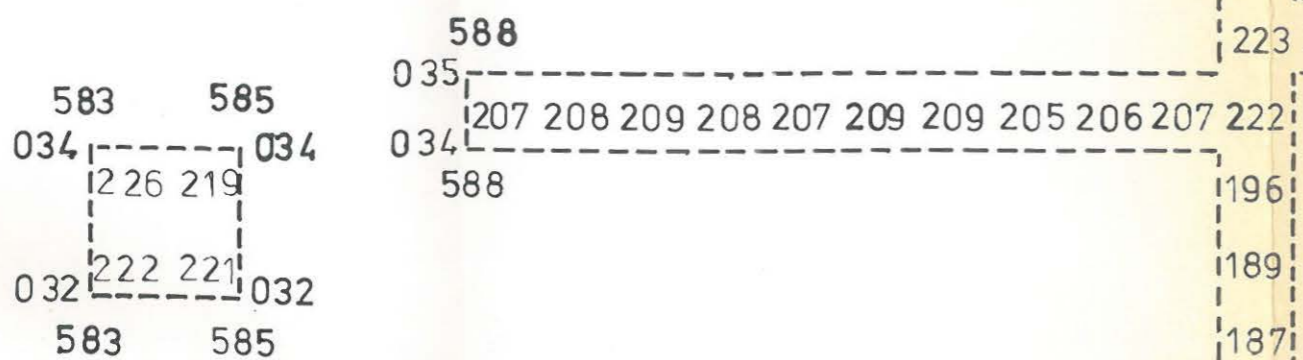
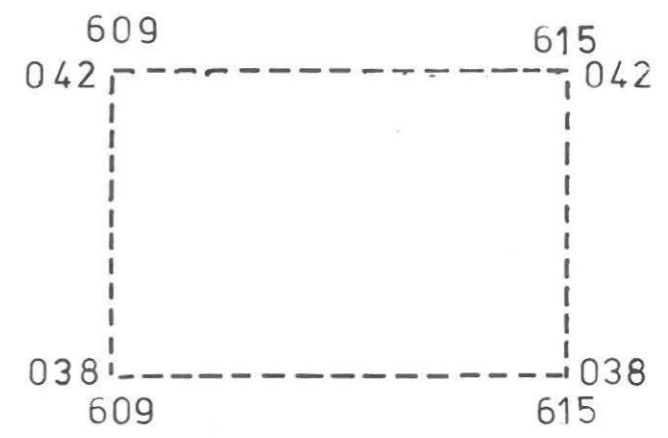
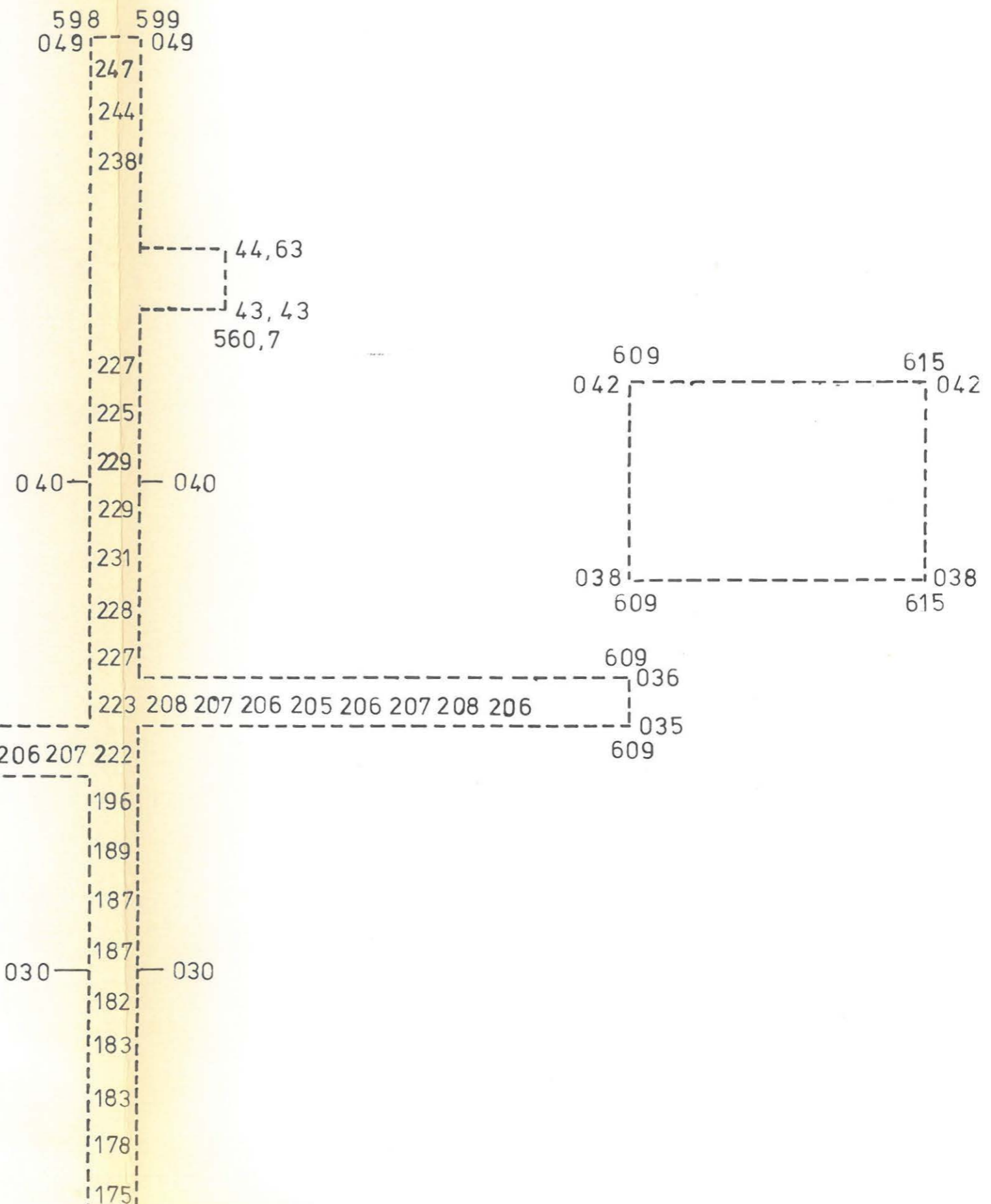
Kartta n:o 74

Kenttäpiirros: Pasi Kovalainen

Puhtaaksi piirtänyt: Irene Ryyppö

ROVANIEMEN MLK Paavalniemi		
VAAITUSKARTTA (pohja-arvot)		Oinas
Koekaivaus	19.8.1983	
OULUN YLIOPISTO		Historian laitos
KP 172		Mittakaava 1:100
Kartta n:o 15		
Kenttäpiirros: Timo Karhu		
Puhtaaksi piirtänyt: Irene Ryyppö		

021 — 021
586 586,5

173
172
169
167
165 — 020 — 165
160
158
159
157
158
148
147
148
157
155 — 010 — 155
156
152
146
143
142
005 — 005
598 599

590 592
990 — 990
132 138
130 137
131 131
126 126
986 — 986
590 592
15 m

021 — 021
586 586,5

173
172
169
167
165 — 020 — 165
160
158
159
157
158
148
147
148
157
155 — 010 — 155
156
152
146
143
142
005 — 005
598 599

590 592
990 — 132 138 — 990
130 137
131 131
126 126
985 — 986
590 592
15 m

Maalöydöt 1-123, jotka on otettu talteen Oulun yliopiston historian laitoksen historiallisen ajan asuinpaikkatutkimusten yhteydessä v. 1983 Rovaniemen mlk:n Paavalniemen Oinaalta.

Ks. Top. ark. Rovaniemi: Kirsti Paavola, Kaivauskertomus. Rovaniemen mlk, Paavalniemi, Oinas, 1983. Kaivaukseen liittyvät diat Oulun yliopiston historian laitoksella. Esineet on liitetty kokoelmiin päänumerolla

1. 5 liitupiipun varren katkelmaa.

2. Palaneen kvartsin kappale; luontainen ?

Löydöt 1-2 ruudusta P=048; I=598. Peltokerros.
(9.8.-83)

3. Liitupiipun varren katkelma.

4. Ruodollisen rautaveitsen katkelma.

Löydöt 3-4 ruudusta P=048; I=598. I kerros.
(11.8.-83)

5. Rauta-aspin (?) katkelma.

Löytö 5 ruudusta P=047; I=598. I kerros.
(11.8.-83)

6. Hiilinäyte. Näyte n:o 3. Ruudusta P=044; I=598.
Ruudun länsireunasta palaneen maan ja hiilen
värjäämältä alueelta. Latta 236. (16.8.-83)

7. Liitupiipun pesän kappale; sydän- ja kruunuku-
vio. Löytö n:o 18. Ruudusta P=043; I=598 itään
n. 2-2,5 m, pohjoisen koeojan laajennuksesta
hiesun- ja peltomaansekaisesta kerroksesta.
Latta 218. (18.8.-83)

8. Kannallinen pyöreä tinanappi; \emptyset n. 1,5 cm.
Löytö n:o 21. Pohjoisen koeojan laajennuksen
P=043; I=599 koilliskulmasta värjäytyneestä,
tiiliä ja tiilimurskaa sisältävästä hiesumaasta.
Latta 261. (19.8.-83)

9. Liitupiipun varren katkelma.

10. Lasiastian kappale; vaaleanvihreä.
Löydöt 9-10 pohjoisen koeojan laajennuksesta
P=043; I=599. (17.8.-83)

11. Puunäyte. Näyte n:o 5. Pohjoisen koeojan laa-
jennuksesta P=043; I=599. Latta 269. (18.8.-83)

12. Puunäyte. Näyte n:o 6. Pohjoisen koeojan laa-
jennuksesta P=043; I=599 hiesumaasta. Latta
285. (18.8.-83)

13. Puunäyte. Näyte n:o 9. Pohjoisen koeojan laa-
jennuksesta P=043; I=599 puhtaasta hiesusta.

13. Latta 261. (19.8.-83)

14. Pronssiniitti (?)

Löytö 14 pohjoisen koeojan laajennuksesta
P=043; I=599. (19.8.-83)

15. 3 liitupiipun varren katkelmaa.

16. Ikkunalasin reunapala; vihertävä, lyijypuitteen jälki näkyvissä.

17. 5 äyrin ruotsalainen kupariraha v. 1882.

18. Palanut tuluskivi; piitä.

19. Pii-iskos.

Löydöt 15-19 pohjoisen koeojan laajennuksesta
P=043; I=599. (19.8.-83)

20. Ikkunalasin pala; vihertävä.

Löytö 20 pohjoisen koeojan laajennuksesta
P=043; I=599 pohjatuohen alapuolelta. (1.9.-83)

21. Rautapiikki; n. 14 cm pitkä, työväline (?).

Löytö 21 ruudusta P=042; I=598. Turpeen alta.
Metallinilmaisinelöytö. (8.8.-83)

22. Tuuran kärkikatkelma; kiilleliusketta. Löytö

n:o 8. Ruudusta P=041; I=598. Tarkka sijainti
P=041,51; I=598,08. II kerroksen hiesusta.
Latta 222. (12.8.-83)

23. 2 liitupiipun pesän kappaletta samasta pesäs-
tä; koristekuviona 3 kruunua.

24. Kvartsin kappale; iskos?

Löydöt 23-24 ruudusta P=041; I=598. I kerros.
(11.8.-83)

25. Rautaesineen ruoto; katkaistu, n. 8,2 cm pitkä.

Löytö 25 ruudusta P=041; I=597. Turpeen alta.
Metallinilmaisinelöytö. (8.8.-83)

26. Lyyranmuotoisen tulusraudan katkelma. Löytö
n:o 1. Ruudusta P=040; I=598. Tarkka sijainti
P=040,10; I=598,95. Koeojaa avattaessa välit-
tömästi turvekerroksen alta. Latta 206. Metal-
linilmaisinelöytö. (8.8.-83)

27. Ikkunalasin pala; vihertävä, 2 sivulla nyrhintä-
jälkiä.

Löytö 27 ruudusta P=039; I=598. I kerros. (11.
8.-83)

28. 1/2 äyrin ruotsalainen kupariraha v. 1720 (?).

Löytö n:o 2. Ruudusta P=038; I=597. Tarkka si-
jainti P=038,39; I=597,40. Koeojaa koneellisesti

avattaessa, koeojan ulkopuolelta välittömästi
turvekerroksen alapuolelta. Latta 202. Metallin-
ilmaisinlöytö. (8.8.-83)

29. Liitupiipun pesän kantakappale; leimat N ja 3.

Löytö 29 ruudusta P=037; I=598. Peltokerros.
(9.8.-83)

30. Liitupiipun varren katkelma.

Löytö 30 ruudusta P=035; I=598. Peltokerros.
(9.8.-83)

31. 50 pennin suomalainen rautaraha v. 194?.

32. Ruodollisen rautaveitsen katkelma.

33. Rautaveitsen terän katkelma.

Löydöt 31-33 pohjoisen koeojan länsipuolelta.
Metallinilmaisinlöytöjä. (9.8.-83)

34-35. Palanut tuluskivi; piitä, 2 palaa.

Löytö 34-35 ruudusta P=031; I=598. I taso.
(16.8.-83)

36. Pyöreä, kuvioitu, kannallinen messinkinappi;

Ø n. 1,7 cm. Löytö n:o 3. Ruudusta P=028;
I=597. Tark-
ka sijainti P=028,28; I=597,89. Koeojan ulko-

puolelta turvekerroksen alta. Lattä 175. Metallinilmaisnlöytö. (8.8.-83)

37. Reiällinen kuparipellin kappale.

Löytö 37 ruudusta P=026; I=598. I kerros. (16.8.-83)

38. Liitupiipun pesän kappale.

Löytö 38 ruudusta P=024; I=598. I kerros. (16.8.-83)

39. Rautainen piilukon osa (?); sankkipannun suoja-kansi (?).

Löytö 39 ruudusta P=016; I=598. Metallinilmaisnlöytö. (8.8.-83)

40. 2 pii-iskosta.

Löytö 40 ruudusta P=015; I=598. Peltokerros. (9.8.-83)

41. Tuluskivi; piitä.

Löytö 41 ruudusta P=014; I=598. Peltokerros. (9.8.-83)

42. Tuluskivi; piitä.

Löytö 42 ruudusta P=013; I=598. Peltokerros.

43. (9.8.-83)

43. Kvartsi-iskos.

Löytö 43 ruudusta P=013; I=598. II kerros.
(19.8.-83)

44. Rautaesineen katkelma.

Löytö 44 ruudusta P=013; I=597. Koeojan ulko-
puolelta turvekerroksen alta. Metallinilmaisin-
löytö. (8.8.-83)

45. 2 liitupiipun pesän kappaletta; kantakappa-
leessa leima.

Löytö 45 ruudusta P=011; I=598. Peltokerros.
(9.8.-83)

46. Nelisivuinen, punertava hiekkakivihioin.

Löytö 46 ruudusta P=010; I=598. Peltokerros.
(9.8.-83)

47. Liitupiipun varren katkelma.

Löytö 47 ruudusta P=009; I=598. Peltokerros.
(9.8.-83)

48. Soikean tulusraudan katkelma.

49. Kaksinkerroin taitettu lyijypellin kappale.

Löydöt 48-49 eteläisen koeojan länsipuolelta.

Metallinilmaisinelöytöjä. (9.8.-83)

50. Liitupiipun varren katkelma.

51. 8 pii-iskosta.

Löydöt 50-51 ruudusta P=034; I=588. Peltokerros.
(9.8.-83)

52. Pii-iskos.

Löytö 52 ruudusta P=034; I=589. Peltokerros.

53. Liitupiipun varren katkelma.

Löytö 53 ruudusta P=034; I=589. II kerros.
(17.8.-83)

54. Pronssipäällysteinen pyöreä nappi; kanta kat-
kennut, \emptyset n. 1,3 cm. Löytö n:o 6. Ruudusta
P=034,15; I=591,41. Peltokerros. Latta 180.
(9.8.-83)

55. Liitupiipun pesän kappale.

Löytö 55 ruudusta P=034; I=592. I kerros.
(17.8.-83)

56. Punasaviastian pohjapala; jälkiä sisäpuolisesta
vihreästä lasituksesta.

Löytö 56 ruudusta P=035; I=592. 1 m²:n ruutu.

Turvekerroksen alta koeojan ulkopuolelta.

(16.8.-83)

57. Molempiin päihin suippeneva, n. 16 cm pitkä rautapiikki.

Löytö 57 ruudusta P=033; I=592. Koeojan ulkopuolelta peltokerroksesta. Metallinilmaisintlöytö. (8.8.-83)

58. Pronssinen vyön koristesolki 1700-luvulta.

59. Pronssiniitti (?)

Löydöt 58-59 ruudusta P=035; I=593. Koeojan ulkopuolelta. Metallinilmaisintlöytöjä.

(11.8.-83)

60. Harmaan liuskekivihioimen katkelma ja hevosenkengän hokkinaula. Löytö n:o 5. Ruudusta P=033; I=593. Tarkka sijainti P=033,75; I=593,37. Koeojan ulkopuolelta peltokerroksesta turpeenpoiston jälkeen. Metallinilmaisintlöytöjä.

Latta 194. (9.8.-83)

61. Pyöreä, kupera pronssi- tai messinkinappi; kanta katkennut, Ø n. 1,8 cm. Löytö n:o 4. Ruudusta P=034; I=596. Tarkka sijainti P=034,65; I=596,10. Turvekerroksen alta.

Latta 183. Metallinilmaisintlöytö. (8.8.-83)

62. N. 36 cm pitkä rautavaarna.

Löytö 62 läntisen koeojan länsipuoleta koneel-
lisesti avatulta alueelta. Metallinilmais-
löytö. (8.8.-83)

63. Tuluskivi; piitä.

Löytö 63 ruudusta P=035; I=599. I kerros.
(16.8.-83)

64. Pii-iskos.

Löytö 64 ruudusta P=035; I=601. Peltokerros.

65. Metallikellon reunapala. Löytö n:o 14. Ruu-
dusta P=035; I=602. Ruudun luoteisnurkasta
hiilensekaisesta hiesusta. Latta 203. Seulasta.
(17.8.-83)

66. Pyöreä, kannallinen, päällystetty nappi;
2 osassa, \emptyset n. 1,3 cm. Löytö n:o 13. Ruudusta
P=035; I=603. Ruudun eteläreunasta, hiilen
värjäämästä hiesusta. Latta 197. Seulasta.
(17.8.-83)

67. Liitupiipun varren katkelma.

Löytö 67 ruudusta P=035; I=604. I kerros.
(17.8.-83)

68. Kaarevasivuinen, reiällinen, n. 7,8 cm pitkä

valurautainen työvälineen osa; moderni.

Löytö 68 ruudusta P=035; I=605. Turpeen alta.
Metallinilmaisinelöytö. (8.8.-83)

69. Palaneen luun katkelma; esine ? Löytö n:o 15.
Ruudusta P=035; I=607. I kerros. Ruudun koill-
lisnurkasta hiilen värjäämästä maasta. Latta
205. Seulasta. (17.8.-83)

70. Palanut tuluskivi; piitä.

Löytö 70 ruudusta P=035; I=607. I kerros.
(17.8.-83)

71. Lasipikarin jalan kappale; vihreä.

72. Rautainen kääntöveitsen terä.

Löydöt 71-72 itäisen koeojan pohjoispuolelta
ja päädyistä. Metallinilmaisinelöytöjä. (10.8.-83)

73. Pyöreä, kannallinen tinanappi; \emptyset n. 1,5 cm.

Löytö n:o 7. Ruudusta P=040; I=609. Tarkka
sijainti n. P=041,40; I=610,80. I kerros.
Hiesussa lievästi hiilen värjäämiä alueita.
Latta 213. Seulasta. (11.8.-83)

74. Pyöreä, kannallinen, koristeltu messinkinappi;

\emptyset n. 1,7 cm. Löytö n:o 11. Ruudusta P=040;
I=609. Tarkka sijainti n. P=040-040,30; I=
609-609,30. II kerros. Alueella osittain

hiilen värjäämä hiesun ja vanhan peltomaan
raja. Latta 220. Seulasta. (16.8.-83)

75. 1 kopeekan venäläinen kupariraha v. 1894.

76. 6 savitiivistein kappaletta.

Löydöt 75-76 ruudusta P=040; I=609. I kerros.
(11.8.-83)

77. Liitupiipun varren katkelma.

Löytö 77 ruudusta P=040; I=609. II kerros.
(15.-16.8.-83)

78. Rautahaan katkelma; varsi kierretty.

Löytö 78 ruudusta P=040; I=609. III kerros.
(18.8.-83)

79. 5 pennin suomalainen kupariraha v. 1899.

Löytö 79 ruudusta P=040; I=611. Peltokerros.

80. Ikkunalasin reunapala; vihertävä, oksidoitunut.

Löytö 80 ruudusta P=040; I=613. Peltokerros.
(10.8.-83)

81. 25 pennin suomalainen nikkelifiraha v. 1921.

Löytö 81 ruudusta P=040; I=613. III kerros.
(19.8.-83)

82. Pyöreä, kannallinen, koristeltu messinkinappi;
Ø n. 1,9 cm. Löytö n:o 10. Ruudusta P=038;
I=609. Tarkka sijainti P=039,66; I=609,01.
II kerros. Värjäytyneestä hiesusta, seassa vie-
lä vanhaa peltomaata. Latta 221. (16.8.-83)
83. Metallinen taskukellon avain. Ruudusta P=038;
I=609. Tarkka sijainti P=038,04; I=039,00.
Täyttemaakuopasta, hiilen värjäämästä maasta.
Latta 246. (18.8.-83)
84. 1 markan suomalainen nikkeliraha v. 1922.
85. Venäläinen lyijyplommi; Ø n. 1,4 cm, toisella
puolella kaksipäinen kotka, toisella puolella
kirjoitusta.

Löydöt 84-85 ruudusta P=038; I=609. Pelto-
kerros. (10.8.-83)
86. Suorakaiteenmuotoinen, päistään pyöristetty,
vaalealla metallilla päällystetty pronssi-
solki; pituus n. 2,84 cm.

Löytö 86 ruudusta P=038; I=609. I kerros.
(11.8.-83)
87. Liitupiipun varren katkelma.

Löytö 87 ruudusta P=038; I=609. II kerros.
(16.8.-83)

88. Suorakaiteenmuotoinen messinkisolki; koko
n. 3,5 x 3,2 cm.

Löytö 88 ruudusta P=038; I=609. Täyttemaakuo-
pasta. (18.8.-83)

89. 1 pennin suomalainen kupariraha v. 1909.

Löytö 89 ruudusta P=038; I=609. Täyttemaakuo-
pasta savikerroksesta puukerroksen alta.
(18.8.-83)

90. Suorakaiteenmuotoinen, vaalealla metallilla
päällystetty messinkinen vyöhela; koko 3,8 x
0,96 x 0,33 cm.

Löytö 90 ruudusta P=038; I=609. Täyttemaakuo-
pasta tummasta savihiekkakerroksesta. (19.8.-83)

91. Liitupiipun varren katkelma.

92. Ikkunalasin reunapala; vihertävä, lyijypuit-
teen jälki näkyvissä.

93. Pyöreä, kupera, kannallinen messinkinappi;
Ø n. 1,2 cm.

94. Pyöreä kuparilejeerinkinappi; Ø n. 1,8 cm,
kanta katkennut.

95. Rautaveitsen terän katkelma.

Löydöt 91-95 ruudusta P=038; I=609.

91-93 täytemaakuopan ympäristöstä.

94 täytemaakuopasta läheltä kuopan keskikohtaa tummasta, peltomaansekaisesta kerroksesta; latta 258. (19.8.-83)

96. 1/2 skillingin ruotsalainen kupariraha v. 1799.

Löytö n:o 9. Ruudusta P=038; I=611. Tarkka sijainti P=038,51; I=611,83. I kerros. Hiesusta. Latta 222. (12.8.-83)

97. Pyöreä, koristeltu messinkinapin päällyyslevy;

Ø n. 1,7 cm. Löytö n:o 19. Ruudusta P=038; I=611. III kerros. Hiesusta. Latta 233. Seulasta. (18.8.-83)

98. Pallomainen, koristeltu metallinappi; Ø n.

1,1 cm. Löytö n:o 20. Ruudusta P=038; I=611. Tarkka sijainti P=038,33; I=611,02. Täytemaakuopasta tummasta savikerroksesta. Latta 237. (19.8.-83)

99. 10 pennin suomalainen kupariraha v. 1930.

Löytö 99 ruudusta P=038; I=611. Peltokerros. (10.8.-83)

100. 10 pennin suomalainen kupariraha v. 1926.

101. 10 pennin suomalainen kupariraha v. 1940.

Löydöt 100-101 ruudusta P=038; I=611. II ker-

ros. (16.8.-83)

102. Lähes pyöreä metallikuula; \emptyset n. 1,5-1,7 cm.

Löytö 102 ruudusta P=038; I=613. I kerros.
(12.8.-83)

103. Messinkinen vetolenkki; koko n. 2,2 x 1,4 cm.

Löytö 103 ruudusta P=038; I=613. II kerros.
(17.8.-83)

104. Maanäyte: punamultaa. Näyte n:o 4. Ruudusta

P=038; I=613. Ruudussa olevasta punamulta-
renkaasta, ruudun keskeltä länsireunasta.
Latta 225. (17.8.-83)

105. Hiilinäyte. Näyte n:o 10. Ruuduista P=038;

I=613 ja P=040; I=613. Kiveyksestä. Latta
250. (26.8.-83)

106. Tuluskivi; piitä.

Löytö 106 ruudusta P=032; I=583. I kerros.
(11.8.-83)

107. Tiilinäyte. Näyte n:o 1. Huonosti poltettujen

tiilten kappaleita 2 kg 715 g. Ruudusta P=
032; I=583. Peltokerroksen alapinta. Latta
211. (11.8.-83)

108. Tiilinäyte. Näyte n:o 2. Ruudusta P=032;

I=583. Tiilen koko n. 22 x 11,8 x 7 cm; toisella leveällä sivulla aaltoviivakoristelua.
(11.8.-83)

109. Pyöreä metallinappi; kanta katkennut, \emptyset n. 1,9 cm. Löytö n:o 12. Ruudusta P=024; I=586. Tarkka sijainti P=024,15; I=586,03. V kerros, puukerroksen pinnalla. Latta 249. (16.8.-83)

110. 2 kuparipeltisuikaleen katkelmaa.

Löytö 110 ruudusta P=024; I=586. Peltokerros.
(10.8.-83)

111. Rautainen haravan piikki (?); pituus n. 7,3 cm.

Löytö 111 paalusta P=024; I=586,5 itään n. 40 cm. Latta 197. Metallinilmaisinelöytö.
(12.8.-83)

112. Rautaesineen katkelma. Löytö n:o 17. Ruudusta P=023; I=586. Tarkka sijainti P=023,85; I=586,40. Ruosteen värjäämästä savihiekasta pohjatasosta. Latta 311. (18.8.-83)

113. Puunäyte. Näyte n:o 7. Ruudusta P=023; I=586. Ruudun pohjatasosta. Latta 277. (18.8.-83)

114. Dendrokronologinen näyte. Näyte n:o 8. Ruudusta P=023; I=586. Tarkka sijainti P=023,90; I=586,20-586,30. Ruudun pohjatasosta. Latta 295. (18.8.-83)

115. Liitupiipun pesän kappale.

Löytö 115 ruudusta P=022; I=586. I kerros.
(11.8.-83)

116. Liitupiipun varren katkelma.

117. Ruskean hiekkakivihioimen katkelma.

Löydöt 116-117 ruudusta P=986; I=590. Pelto-
kerros. (12.8.-83)

118. Ikkunalasin pala; vihertävä, oksidoitunut,
yksi sivu nyrhitty.

Löytö 118 ruudusta P=986; I=590. Peltokerros.
(15.8.-83)

119. Lasiastian (pullon ?) kappale; vihreä, oksidoitunut.

Löytö 119 ruudusta P=986; I=590. I kerros.
(15.8.-83)

120. Pyöreä, kannallinen metallinappi; \emptyset n. 1,6 cm.

Löytö 120 pintaturvekeosta. Metallinilmaisintö.
löytö. (9.-10.8.-83)

121. Liitupiipun pesän kappale; koristekuviona
vaakuna, jonka molemmin puolin leijona, ns.
Kustaa III:n propagandapiippu.

122. Pii-iskos.

Löydöt 121-122 kaivausalueen ulkopuolelta
J.Hirttiön pellon pinnasta poimittuja. (24.
5.-83)

123. Rautainen sangan katkelma; toisessa päässä
lenkki.

Löytö 123 kaivausalueen ulkopuolelta J.
Hirttiön pellolta. Metallinilmaisinelöytö.
(19.8.-83)

Yleisnäkymä kaivausalueelle. Kuvattu lounaasta.
Kuva: K. Sandman

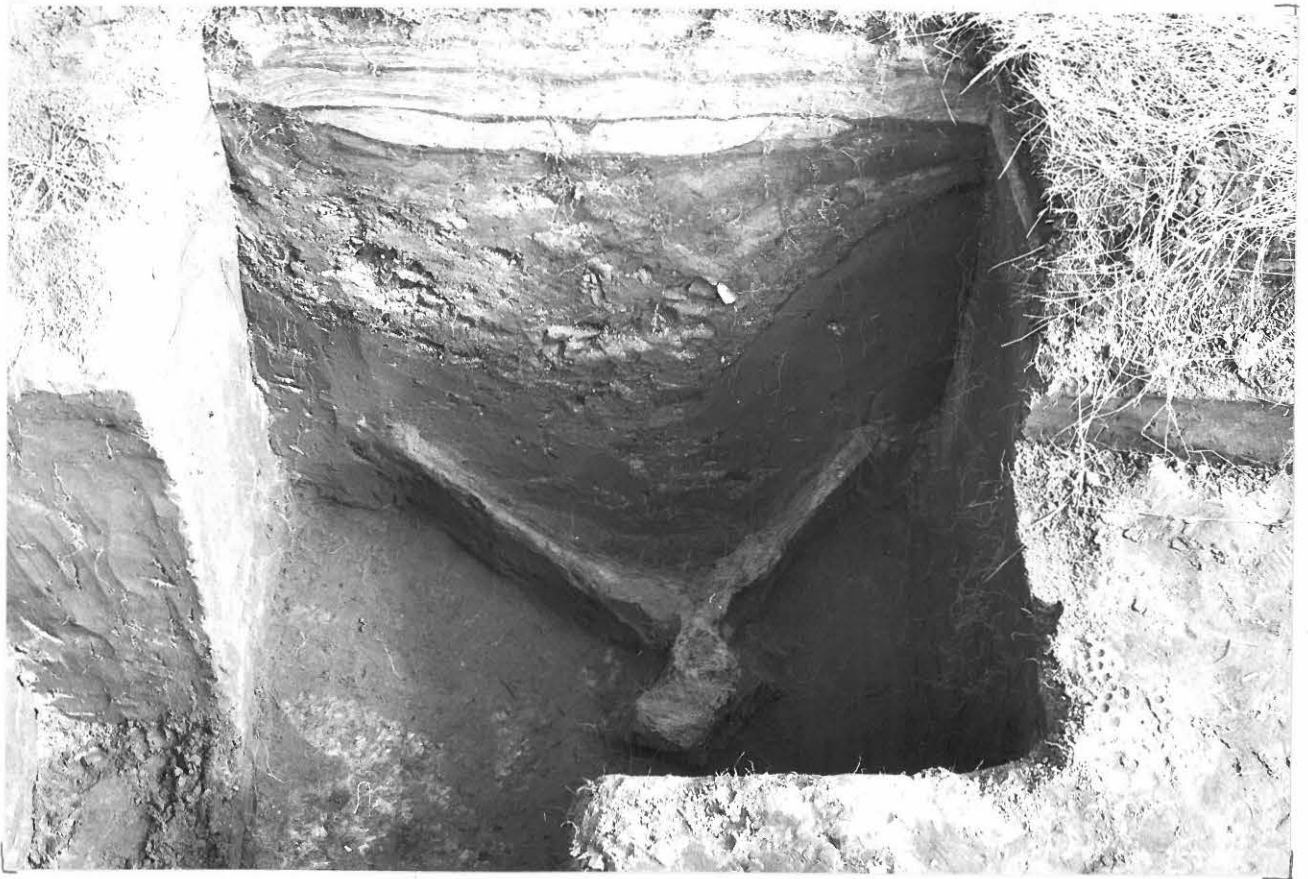
Yleisnäkymä koejista pintaturpeen poiston jälkeen.
Kuvattu lounaasta. Kuva: K. Sandman

Yleisnäkymä koeojista. Kuvattu koillisesta.
Kuva: K. Sandman.

Eteläinen koeoja. Rakenne ruuduissa p=015 - 018 ; i=598
Kuvattu idästä. Kuva: K. Sandman.

Pohjoinen koeoja. Ruudut p=043 - 044; i=599, laajennuksen itäprofiili. Kuvattu lännestä. Kuva: K. Sandman.

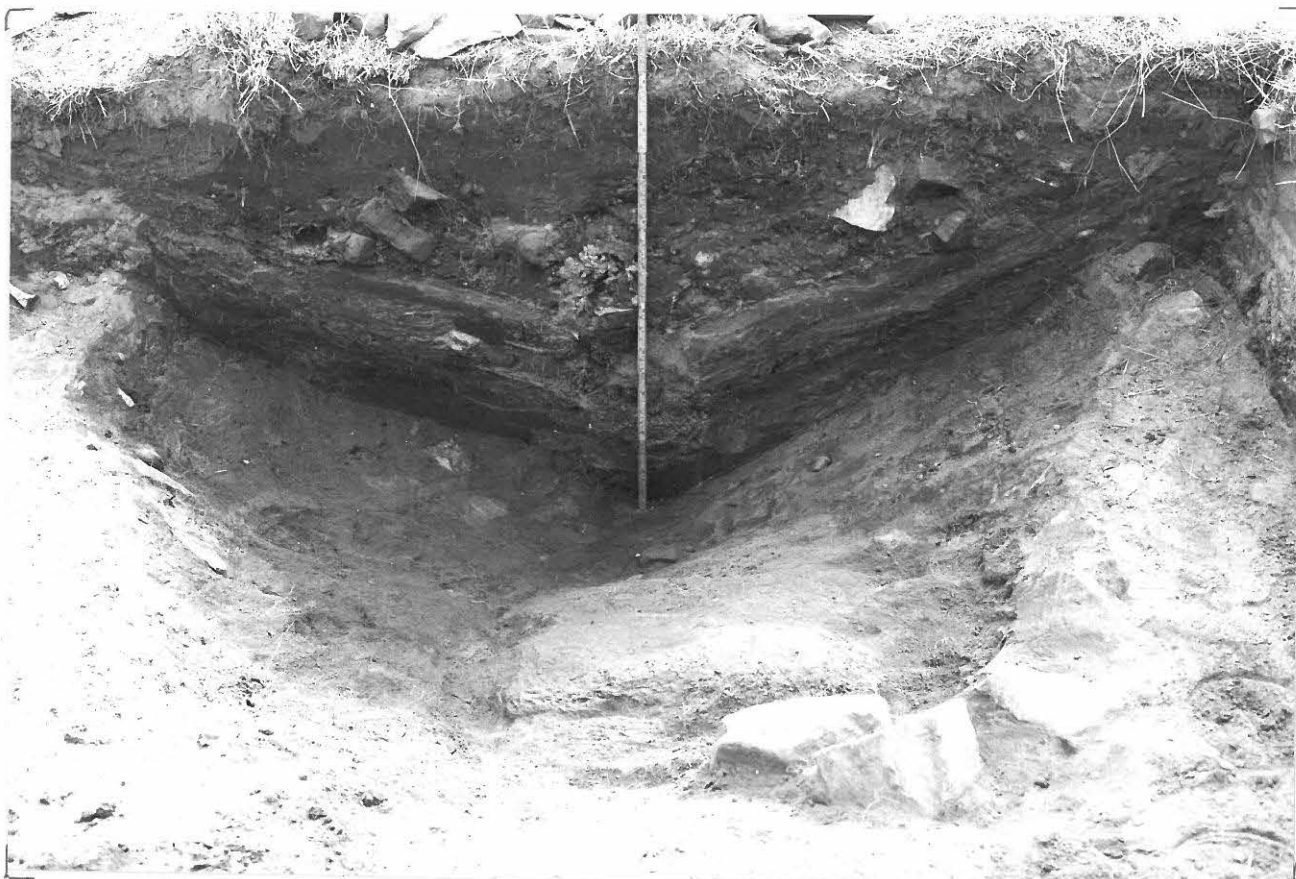
Pohjoinen koeoja. Koeojan laajennuksen rakenne, tuohikerros. Kuvattu lännestä. Kuva: K. Närhi.

Tasokaivausalue. II taso. Kuvattu lounaasta.
Kuva : K. Sandman.

Tasokaivausalue. III taso. Kuvattu pohjoisesta.
Kuva : K. Sandman.

Tasokaivausalue. Ruutu p=038 ; i=609. 9.täyttökerros.
Kuvattu pohjoisesta. Kuva:T. Auer.

Tasokaivausalue. Ruudut p=038 ; i=613 ja p=040 ; i= 613.
Kuvattu pohjoisesta. Kuva:K.Sandman.